

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-590

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXVIII MARCH - KOVO 11, 1993 Nr. 9

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KOVO 16 ĮKAITAI

Antanas Dundzila

"Įkaitas" – tai visame pasaulyje sutartinai smerkiamo nusikaltimo auką reiškiantis žodis.

Įkaitas, bendraja prasme, yra užstatas žmogumi. Tokie užstatai būna daromi arba jėga paimami grasinimo, keršto ar kokios garantijos motyvais. Įkaito svarbus bruožas dar glūdi tame, kad įkaitu paprastai paimamas nekaltas, į reikalą visai neįveltas asmuo.

Būti įkaitu yra didelis pavojus ir kančia paimtąjam. Įkaitas tampa didžiuoju rūpesčiu įkaito artimiesiems ir labai konkrečiu, jau teroristiniu grasinimu visuomenei. Likimas įkaitų neglosto, daug jų dažnai žūna.

Iš tikrųjų, kalbant apie įkaitus, nereikia ribotis šiais laikais. Žinome, kad įkaitai buvo plačiai naudojami ypač senovėje, kai tik reikėdavo turėti reikalus su priešais ar šiaip jau rašomų sutarčių nepatikimais partneriais. Štai, Vytauto Didžiojo laikais kryžiuočiams prireikė įkaitų – 1389 m. įkaitais tapo virš 100 Lietuvos bajorų bei Vytauto giminaičių.

Paskutinių trijų metų bėgyje, nuo 1990 kovo 11, visa Lietuva irgi buvo padaryta savotišku įkaitu. Bent Vakaruose, visi Lietuvą laikė nekalta sovietų auka, bet, stengiantis "padėti" Gorbačioviui o po jo Jeltsinui "laisvinti" ar "demokratinti" Sovietiją, viešai buvo pritariama Lietuvos laikymui Sovietijos kalėjime. Ne tik laikymui, bet ir išnaudojimui, prievartavimui, žlug-

dymui, pasityčiojimui. Matę visa tai savo akimis bei išgyvenę, to neužmirškime.

Neužmirškime ir kitos liūdnos sukafties, kuri Lietuvą riša prie įkaitų aukos stulpo. Apie ją jau minėjo DIRVA vasario 4 d. laidoje, o Chicagoje (kovo 19, Balzeko muziejuje) ir Kaune yra ruošiami minėjimai. Tą stulpą 1943 kovo 16 giliai ir grubiai įkalė vokiečių okupacinė valdžia (atsimenate Civilfervaltungo laikus?), suimdama ir į Stutthofio koncentracijos stovyklą išveždama 46 visuomenės šviesuolius. Jie buvo padaryti keršto ir grasinimo įkaitais, nes lietuviai (vien lietuviai ir lenkai – iš visų vokiečių okupuotų kraštų!) nesutiko sudaryti okupanto norimų SS dalinių. Šiomis dienomis sukanka 50 metų nuo tos lietuvių tautai juodos, nacių teroru persunktos dienos. Dabar, atpratę minėti 1941 birželio 14 d. sovietų vykdytus pirmuosius masinius trėmimus, o 1941 m. sukilimo minėjimams niekada neprigijus mūsų visuomenėje, po pusės šimto metų pagarbiamai nulenkime galvas savo 1943 metų įkaitams.

Įkaitų terminas šiam nacių nusikaltimui tinka. Jį naudojo lietuvių endiklopedija, J. Brazaitis bei kiti, o iš Stutthofio 1945 sausio 23 d. rašytame laiške Balys Sruoga taip išsireiškė: "Esu įkaitas už mūsų tautą, ir tos aukos suvokimas palengvina man gyvenimą čia."

Du metus nelaisvėje trukęs šių įkaitų likimas buvo

Lietuvos nacių okupacijos
M. Mažvydo laidoje

Philadelphijoje vykusioje Lietuvos Nepriklausomybės šventėje pagerbiamas Deborah Prezidentas Stanley H. Fryczynski, ir už didelę pagalbą Lietuvos vaikams – už siuntimą gydytojų tuos vaikus operuoti, siuntimą medicininių įrankių ir vaistų. Iš kairės Dr. Kazys Gudėnas, Deborah prezidentas H. Fryczynski, Teresė Gečienė ir Cheryl Zoppina pirmininko asistentė.

sunkus ir pražūtingas. Jau pirmų kelių savaitių bėgyje apie ketvirtadalis suimtųjų mirė. Nors vėliau jiems buvo išgautos mažos lengvatos (paskelbti "garbės kaliniais", atleisti nuo darbų, teisė gauti siuntinukus), jie liko žiaurios koncentracijos stovyklos kaliniais. Išskankinti, dalis jų numirė karo pabaigoje, kai artėjant rusų frontui, Rytprūsio 35 km. nuo Dancigo buyvusi stovykla buvo evakuota. Šiandien dar gyvieji yra tik keli.

Karui baigiantis, 1945 m. sausio mėnesį, mūsų įkaitai buvo išvaryti į nežinią, beveik į tikrą mirtį. Kovo mėnesį dalis jų pateko (Nukelta į 3 psl.)

LIETUVOS ATEITIS PO PREZIDENTINIŲ RINKIMŲ

Saulius Šimoliūnas

Šia tema Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Detroito skyrius surengė diskusijas paskutinę vasario popietę Šv. Antano parapijos salėje, kurioje susirinko daugiau šimto klausytojų. Kalbėjo Hillsdale kolegijos politinių mokslų profesorius dr. Alėksandras Štomas ir Oakland universiteto istorijos profesorius dr. Leonardas Gerulaitis. Pravedė lietuviškų melodijų radijo programos vadovas Algis Zapparackas.

Leonardas Gerulaitis nuvyko profesoriauti metams į Vilniaus universitetą 1991 m. rugpj. mėnesį ir išgyveno ten didelį tautos entuziazmą, kai Lietuva tapo įvairių valstybių pripažinta nepriklausoma. Tačiau džiaugsmas nebuvo ilgas. Pagrindinė problema buvo ekonominė. Iš Vakarų neatėjo ta laukta parama. Tuomet vienai vėl pradėjo linkti į Rytus ten išlaikyti rinkas, o kiti į Vakarus ir bandymus išvolyti lietuvių valdžią nuo komunistų. Gi daug kas Lietuvoje priklausė komunistų partijai ir pajuto pavojų iš sąjūdininkų pusės. Taigi ir šie rinkimai parodė jog Lietuva pasirinko jau žinomus ir reformuotus darbiečius vietoj sąjūdininkų, kurie lyg tai grįžo į 1939 metus. Ge-

rulaitis mano jog tai yra būtinas perėjimo laikotarpis. Mes turime palaukti naujos kartos. Dabar Lietuvoje vienintelis modelis yra Maskva. Reikia sudaryti sąlygas Lietuvos jaunimui studijuoti vakaruose, nebūtinai vien tik Amerikoje.

Aleksandras Štomas, įgyjęs teisių daktaro laipsnį Maskvoje 1964 m. ir išvykęs į Vakarus 1973 m. (kur išpranašavo Sovietų Sąjungos sugriuvimą ir Lietuvos nepriklausomybę), pasakė jog jis teigiamiau negu Gerulaitis galvoja apie Lietuvos žmones – nereikės naujos kartos išvesti Lietuvą ryžtingai, sąmoningai ir be atodairiai į Vakarus, nes tai jau padaryta 1992 m. spalio mėn 25 d., kai buvo priimta naujoji Lietuvos konstitucija. Valdžios perdavimas buvo sklandus ir civilizuotas. Žmonės gerbia konstituciją ir konstitucinę santvarką, kas yra didžiulis politinis žingsnis.

Spalio mėnesio rinkimus pralaimėjo Sąjūdis, nesugebėjęs paduoti žmonėms tikinamos ekonominės programos. Gi pats Sąjūdis suskilo ir nieko neišėjo iš jo žemės reformų. O Brazauskas ir LDDP žino ūkį. (Nukelta į 3 psl.)

Ambasadorius A. Simutis pristato JAV ambasadorę Madeleine Albright J. Tautose surengtoje Lietuvos 75 metų Nepriklausomybės šventėje.

Girdėta iš Vilniaus

• **CESLOVAS JURŠENAS IŠRINKTAS SEIMO PIRMINKU.** Už šį LDDP tarybos narį balsavo 64, prieš – 49 Seimo nariai. Už jo vienintelį konkurentą socialdemokratą Aloyzą Sakalą – 11, prieš – 102. Prieš balsuojant Juršėnas buvo apkaltintas arogantiška elgsena vedant Seimo posėdžius.

• **PREMJERUI BRONISLOVUI LUBIUI SEIMO SESIJOJE VASARIO 26 D. GRAŽINUS JO VADOVAUJAMOS VYRIAUSYBĖS [GALIOJIMUS, Prezidentas į premjero postą pasiūlė 45-erių metų žemės ūkio specialistą, ekonomikos mokslų kandidatą Adolfą Šleževičių. Jis yra LDDP narys nuo jos sukūrimo, o vasario 24 d. sustabdė savo veikla partijoje.**

Sovietiniais metais Šleževičius buvo mėsos ir pieno pramonės ministro pavaduotojas, 1983-1989 m. dirbo Lietuvos Komunistų partijos Centro komitete. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, buvo paskirtas žemės ūkio ministro pirmuoju pavaduotoju, tačiau neilgai išbuvo šiose pareigose – jį atleido tuometinis premjeras Gediminas Vagnorius. "Lietuvos rytui" Vagnorius pasakė, kad "kandidatas į premjerus neatsisakęs savo ideologijos, prastai rūpinęsis maisto ir grūdų pramone, pieno bei mėsos gamyba".

Šleževičius stažavo JAV Iova universitete, pastaruoju metu vadovavo Lietuvos pienininkystės asociacijai, klestinčiai Lietuvos – Norvegijos bendrai įmonei "C. Olseri – Baltic". Jo kandidatūra bus aptariama Seimo komitetuose ir frakcijoje. Šleževičius premjeru turėtų būti tvirtinamas kovo 10 Seime.

• **PREZIDENTO DEKRETU AKADEMIKAS RAIMUNDAS RAJECKAS** paskirtas Vyriausiojo Respublikos Prezidento patarėju ir atstovu ypatingiems pavedimams.

Prezidento rinkimų metu Rajeckas buvo B. azausko rinkimų štabo pirmininku. Rajeckas yra ekonomikos mokslų daktaras, buvo kviečiamas skaityti paskaitų į Vakarų šalių universitetus.

• **KOKIA TURI BŪTI SAJŪDŽIO VEIKLA NAUJOMIS POLITINĖMIS SĄLYGOMIS,** buvo aptarta sausio 27 d. įvykusioje Lietuvos Sąjūdžio Seimo sesijoje. Joje buvo smarkiai kritikuojama parlamentinės daugumos – LDDP priimti sprendimai ekonomikoje. Pateikti svarstyti dviejų įstatymų projektai traktuojami kaip bandymas sustabdyti žemės ūkio reformą, o žemės ūkio nuosavybę pakeisti socialistine žemės ūkio nuoma. LDDP taip pat buvo kaltinama dėl pastaruoju laiku smukusio žemės ūkio lygio, sumažėjusios pramonės gamybos, sutrikusios finansų sistemos, didėjančios bedarbių.

Priimtame pareiškime dėl politinės padėties sakoma, kad "atėjo laikas kurti Lietuvos piliečių interesus, Nepriklausomybę ir demokratiją ginančią sąjungą". Sąjungos pareiškime taip pat tvirtinama, kad "didelį nerimą kelia Lietuvos naujosios valdžios neatsparumas Rusijos imperiniams kėslams". Įsteigta Tėvynės atgimimo sąjungos iniciatyvinė grupė, kurios sudėtyje Seimo opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis. Manoma, kad ši sąjunga vėliau galėtų peraugti į partiją.

• **IKI ŠVENTOJO TĖVO NUMATYTO VIZITO Į LIETUVĄ DAR LIKO PUSMETIS.** Tačiau tinkamam jo priėmimui pasirengti laiko liko ne tiek jau daug, pažymėta kovo 2 dieną Vyriausybės rūmuose įvykusiame šio vizito organizacinės komisijos posėdyje. Jame dalyvavo Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Bačkis, į komisiją įtrauktų ministerijų, žinybų ir savivaldybių atstovai.

• **KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJAI PERDUOTI DU KARINIAI TRANSPORTO LĖKTUVAI,** kuriuos dovanojo Vokietijos bundesveras. Krašto apsaugos ministerijos aviacijos tarnybos viršininkas Zenonas Vegelevičius sako, kad lėktuvų techninė būklė labai gera, nors jie buvo eksploatuojami 10 metų. Jis pritaikytas vežti žmones ir krovinius, keliamoji galia 1,5-2 tonos arba 12-15 keleivių.

Nuolatinė lėktuvų dislokacijos vieta bus Šiaulių aerodromas, iš kurio iki birželio 1 dienos turėtų išsikelti paskutiniai Rusijos armijos daliniai. Ekspertų nuomone, tai vienas geriausių pagal technines charakteristikas aerodromų Europoje.

Krašto apsaugos ministerijai perduodami dar keturi buvusios sovietų armijos kariniai aerodromai. Panevėžio ir Raseinių rajonuose bei du Jonavos rajone. Ministerijos vadovai sako, kad jie, kaip ir Šiaulių aerodromas, tarnaus ir civilinei aviacijai, ypač transportui.

Besikuriančiose Lietuvos karinėse oro pajėgose dabar yra 24 lengvieji, keturi koviniai mokomieji L-39 ir šiandien dovanoti L-410 lėktuvai.

• **SEIMO PIRMININKAS ČESLOVAS JURŠENAS PRIĖMĖ Į LIETUVĄ ATVYKUSĮ PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ATSTOVĄ LIETUVOJE PETRA LUKOŠEVIČIŲ.** Lietuvoje jis viešės ir dirbs iki gegužės mėnesio pabaigos. Pokalbyje pasikeista nuomonėmis dėl lietuvių išeivijos atstovavimo Seime, aptartos Pasaulio lietuvių bendruomenės būstinės Vilniuje, viešosios problemos ir kiti klausimai.

Iš ELTA siunčiamų žinių Dirvai

AMERIKOS VALSTYBĖS SEKRETORIUS WARREN CHRISTOPHER ir Rusijos užsienio reikalų ministeris Andrei Kozyrev po pasitarimo Ženevoje pranešė, kad prezidentas Clintonas ir Rusijos prezidentas Boris Jelcinas susitiks balandžio 4 d. ir tai bus pirmoji Clintono kelionė užsienin, kur šis bandys pakeikti Jelcino tautoje smunkantį autoritetą. Akivaizdoje didėjančio susirūpinimo, kad Jelcino padėtis kaskart silpnėja, ir nepaisant administracijos noro pirmaisiais mėnesiais sutvarkyti šalies ekonomiką viduje, Baltieji rūmai baiminasi, kad senųjų Rusijos valdovų iškilimas į valdžią gali sudaryti daug problemų užsienio politikoje.

MASKVOJE MININT BUV. SOVIETŲ SAJUNGOS GINKLUOTŲJŲ PAJĖGŲ DIENĄ, vasario 23 įvyko II Pasaulinio karo veteranų, kietosios linijos nacionalistų ir siekiančių sustabdyti vyriausybės vykdomą ekonominę reformą komunistų protesto demonstracija. Su raudonomis vėliavomis ir Lenino portretais rankose į Kremlių tą vakarą žygiavo daugiau negu 10,000 žmonių minia smerkdama prezidentą Jelciną ir ragindama kariuomenę jį nuversti. Demonstrantų eilėse buvo ir keli asmenys, kaltinami dalyvavę 1991 m. rugpjūčio mėn. nevykusia me puče prieš M. Gorbačiovą. Jų tarpe buvęs KGB viršininkas Vladimir Kryuchkov ir buvęs premjeras Valentin Pavlov. Daugelis demonstracijos dalyvių reišė viltį, kad vieną dieną kariuomenė perims į savo rankas valdžią.

JUNGTINIŲ TAUTŲ SAUGUMO TARYBA nutarė sudaryti pirmąjį po II Pasaulinio karo tarptautinį karinį tribunolą, pažadėdama atiduoti į teisingumo rankas tuos asmenis, kurie atsakingi už nusikaltimus prieš civilius gyventojus Balkavų pusiasalio konflikte. 15-kos narių Saugumo Taryba vienbalsiai pasisakė sudaryti specialų teismą, kuris teistų politinius ir karinius vadovus, atsakingus už masines žudynes, sistemingai atliekamus moterų išprievartavimus ir prievartinius etninių mažumų iškraustymus. Po šio Saugumo Tarybos nutarimo, padaryto praėjus pusei šimtmečio nuo to laiko, kai II Pasaulinio karo laimėtojai Niuremberge suruošė teismą nacių vadams, Serbijos vadovų ir kitų Balkanų konflikto kurstytojų laukia galimybė stoti į teismą už įvykdytus karo nusikaltimus. Oficialiai skelbiama,

EUROPOJE IR PASAULYJE

kad Bosnijoje per vienuolika kovų mėnesių žuvo apie 18,000 žmonių. Tačiau manoma, kad iš 100,000 dingusių musulmonų dauguma yra žuvę. Kroatijoje žuvo daugiau kaip 10,000. Ketvirtis jų trijų mėnesių laikotarpiu, 1991 m. serbams apsupus Vukovarą.

JAV AVIACIJA PRAEITOS SAVAITĖS PRADŽIOJE pradėjo iš lėktuvų nuleisti maistą ir vaistus nuošaliose vietovėse rytinėje Bosnijos dalyje. Tokį sprendimą vasario 25 d. paskelbė prezidentas Clintonas, norėdamas pagelbėti badaujantiems civiliams gyventojams, kuriuos pasiekti žeme Jungtinių Tautų pagalbos konvojams serbai laiko užkirtę kelius. Pentagonas pranešė, kad imantis atsargumo priemonių C-130 Hercules tipo transporto lėktuvai skraidys nakties metu ir krovinius parašiu-tais nuleis maždaug iš 10,000 pėdų aukščio.

NAUJAI SUSIKŪRUSIOS ČEKOSLOVAKIJOS PREZIDENTU parlamentas išrinko buvusį bankininką ir Čekoslovakijos federalinio parlamento paskutinį pirmininką Michal Kovac. Jis išrinktas trečiajam balsavime, už Kovac pasisakius 106-iems iš 150-ties parlamento narių. Pirmuosiuose dviejuose balsavimuose nei vienas iš keturių kandidatų nesurinko reikiamos trijų penktadalių daugumos. 63 metų amžiaus Kovac prezidento pareigoms penkių metų terminui buvo prisaikdintas kovo 4 d. Buvęs komunistų partijos narys Kovac iš partijos buvo pašalintas 1970 m. atliekant masinius valymus.

JAV VALDŽIOS ŽINIOJE ESANČIO RADIO "VOICE OF AMERIKA" dokumente sakoma, jog prezidentas Clintonas, mažindamas biudžetą, nori laipsniškai iki 1995 m. uždaryti "Laisvosios Europos" ir "Laisvės" radijo laidas, šaltojo karo eros produktus, kuriomis buvo perduodama objektyvi informacija komunistų užgrobtų tautų gyventojams. Pasak dokumento, prezidentas Clintonas nusprendęs ir toliau išlaikyti į Kubą transliuojamas Marti televizijos laidas.

KANADOS MINISTERIS PIRMININKAS BRIAN MULRONEY pranešė, kad jis pasitraukia iš premjero pareigų, jose išbuvęs aštuonis su puse metų. Mulroney buvo tas valstybininkas, ku-

ris įtvirtino Kanados laisvą prekybą su JAV, bet nepavyko jo pastangos suvienyti angliškai ir prancūziškai kalbančius Kanados gyventojus.

RUSIJOS PREZIDENTAS BORIS JELCINAS vasario 28 d. Maskvoje įvykusioje politinėje konferencijoje sugestijonavo, kad Rusijai turėtų būti suteikta galia panaudoti jėgą, neleidžiant išsiplėsti etniniam konfliktams buvusioje Sovietų Sąjungoje. Kaip rašo dienraštis "Chicago Tribune" skelbdamas šią žinią, esą beveik tikra, kad bet kuri sugestija tuo klausimu sukels protestus ir gyventojų nerimą ypač Ukrainoje ir trijose Baltijos valstybėse – Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

34 VALSTYBIŲ ATSTOVAI BUDAPEŠTE įvykusioje dviejų dienų konferencijoje Europos nesukontroliuojamos migracijos klausimu susitarė, kad siekiant sustabdyti nelegalių imigrantų antplūdį, teks stiprinti pasieniuose policijos patruliavimą. Pasak įvairių šalių konferencijoje dalyvavusių atstovų, migracijos krizė privedė prie ekonominės įtampos, užtvindė darbu rinkas nelegaliais darbininkais ir įžeibė nusikaltimus. Vien Vengrija, kaip pareiškė jos vidaus reikalų ministeris, nuo 1991 m. rudens neišleido apie milijono užsieniečių. O nuo 1988 m. nelegalūs bandymai pereiti sienas padidėjo 400 procentų. Labiausia nuo prieglaudos siekiančių pabėgėlių praėjusiais metais nukentėjo Vokietija, kurią užtvindė beveik pusė milijono prieglobsčio ieškančių pabėgėlių.

50 METŲ NUO LIETUVOS ĮKAITŲ paėmimo į Stutthofą kacetą minint, vakaronė ir paroda įvyks penktadienį, kovo 19 d. 7 val. vak. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje. Lietuvių Politinių kalinių sąjungos ruošiamas minėjimas – vakaronė susidės iš meninės dalies, liudininkų – prof. M. Mackevičiaus, dr. A. Damušio, P. Vaičekausko ir P. Naručio pasisakymų – ir parodėlės.

V.L.R.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIONAS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC.
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – UŽ skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KOVO 11-TOSIOS TRIUMFAS DIENA, KURI NUSTEBINO PASAULĮ

Juozas Žygas

Tą dieną įvyko tai, kuo niekas patikėti ir suprasti negalėjo. Ateities istorikai, kurie rašys apie Sovietų sąjungos subyrėjimą, turės su šia diena pradėti. Kadangi su Kovo 11-tosios akto paskelbimu, Lietuva formaliai išstojo iš Sovietų sąjungos. Tuo pradėdama "Blogio imperijos" subyrėjimą. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo paskelbimas, logiškai galvojant, negalėjo įvykti. Ir daugelis ragino, kad reikia lėčiau eiti. Pagal aeronautikos dėsnius, bitė kamanė negalėtų skristi, o vistik ji skrenda. Tad Lietuvoje laimėjo tie, kurie logika nesivadovavo, bet kurie turėjo Lietuvos viziją. Kurie matė, tamsiuose ir audringuose debesyse Lietuvos Vytį, rytmečio saulės apšviestą.

Kuomet prasidėjo tautinis atgimimas ir visoje Lietuvoje, o ypač Vilniuje vyko masinės demonstracijos: Katedros aikštėje, Vingio ir Kalnų parkuose. Džiaugėmės, kuomet pamatėme prie Katedros pirmąją trispalvę. Klausėme radijo žinias, žiūrėjome televiziją ar ko neišgirsime ir nepamatysime, kas dabar vyksta Lietuvoje. Angliška spauda pradėjo apie Lietuvą žinias duoti, įvykiai vyko kaip kaleidoskope. Vietoje vienos trispalvės, jau šimtai jų buvo. Prie trispalvių jungėsi estiškos, latviškos ir ukrainietiškos vėliavos. Buvo aiškiai matoma, kad imperijos griuvimo procesas sparčiai plečiasi. Maskva tai matydama ne tik nerimo, bet ir pinkles atėičiai spendė. Ne tik mus, bet beveik visą pasaulį užimponavo "Baltijos laisvės kelias", kuris įvyko 1989 m. rugpjūčio 23 d., kuomet apie pusantro milijono žmonių, sudarė rankų grandinę nuo Vilniaus iki Talino. Tai buvo imponantiška demonstracija, kuri parodė laisvę siekiančių žmo-

nių ryžtą.

Įvykiai greitai plėtojosi, beveik kasdieną kas nors naujo įvykdavo. Vilnius kuris buvo pasauliui beveik nežinomas, tapo dėmesio centru. Jame buvo pilna užsienio žurnalistų. Komunistų partija pajutusi, kad įvyksiančiuose AT rinkimuose bus žiauriai sumušta. Kad geriau atrodytų, pradėjo kosmetinį pagražinimą savo veido. Žinoma, su partijos pritarimu, Aukščiausioji Taryba panaikino Komunistų partijos vadovaujantį vaidmenį. Po poros savaičių įvykęs partijos suvažiavimas, kuris patraukė labai didelį užsienio spaudos susidomėjimą. Šiame suvažiavime LKP paskelbė savarankiškumą ir atsiskyrimą nuo Maskvos. Toks žingsnis, žinoma, Maskvai buvo netikėtas ir skaudus. LKP Maskvos barimų neklausant, TSKP Centro komitetas sušaukė plenumo posėdį, LKP klausimą svarstyti. Jie nieko negalėjo nutarti, tik pavedė Gorbačiovui reikalą vietoje ištirti.

1990 m. sausio 11 d. į Vilnių atvyko Gorbačiovas. Gatvėse buvo pilna žmonių ne vien todėl, kad susirinko Gorbačiovo pamatyti, bet Sąjūdis šaukė demonstraciją. Gorbačiovas keletą sykių ėjo į minią ir aiškino reikalą sąjungoje pasilikti. Bet visur sutiko laisvės reikalavimus. Lankė žmones ir kalbėjosi su darbininkais. Vienoje žmonėje pamatė darbininką su plakatu: "Ne pilnų teisių, o pilnos nepriklausomybės". Gorbačiovas supykęs pasakė: "Jeigu visi lietuviai taip galvoja, tai bus jiems blogai". Ir su partijos vadovybė bendros kalbos nesurado. Tad nieko nepešęs, į Maskvą sugrįžo.

Tikriausias žingsnis į nepriklausomybės atstatymo paskelbimą, tai buvo Sąjūdžio pergalė. Vasario 24 d. rinkimuose, Sąjūdis pasiekė

Lankydamasis Chicagoje, Vilniaus Universiteto rektorius dr. Rolandas Pavilionis (dešinėje) tarėsi su prof. dr. Jonu Račkausku, Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro pirmininku, apie šių įstaigų tolimesnį bendradarbiavimą. LTSC yra gausiomis knygų siuntomis aprūpėjęs universiteto bibliotekos rinkini. Martyno Vidzbelio nuotr.

LIETUVOS ATEITIS PO PREZIDENTINIŲ RINKIMŲ

(Atkelta iš 1 psl.)

Landsbergis, puikus kovotojas prieš išorės pavojus, nesugebėjo duoti naujos ekonominės vizijos. Lozraitis negalėjo laimėti rinkimų, nes jis irgi nedavė jokios ekonominės programos. Jis sakė jog jis būsiąs konstitucijos prievaizda.

O vis dėlto Brazauskas ir LDDP neišvės Lietuvos iš krizės, kas įvyko praradus Sovietų Sąjungos rinkas. Opozicija turėtų išmokyti iš valdžios klaidų ir už 5 metų laimėti rinkimus su tvirta privatizacijos programa. Bet taip pat iš savo klaidų gali pramokti ir valdžia. Štormas taip pat pasakė jog išėivija nori per daug mokytį Lietuvos žmones. Reikia suprasti, kad Lietuvos žmonės pasirinko kas šiuo momentu buvo racionalu.

Buvo daug klausimų ir atsakymų. Abu kalbėtojai

sutiko jog Landsbergis ir Brazauskas yra Lietuvos patriotai. Pagal Štormą, Lietuva suprato jog yra klaida nusilenkti didžiūnams. Ji

sovietams, o tik dalis po karo atsidūrė Vakaruose. Išvaduotų kalinių kelionė ar tai į Rytus ar į Vakarus irgi buvo vingiuota, pavojinga. Kai kurie iš tų, kuriuos likimas grąžino į Lietuvą, savo žemę pasiekė tik pėsčiomis ir tik 1945 liepos mėnesį. Kas su jais darėsi, juos sovietams "Išvadavus" – to grįžusiojo artimieji dar ir šiais laikais nepasako. Yra duomenų net apie išlaisvintus kalinius pasiekusią NKVD ranką, nes atsirado išdavikas, buvęs išvežtas darbams į Vokietiją. Taip vieni prievara buvo grąžinti į Lietuvą, kiti išsisklaidė.

Iš Stutthofio kančių Balys Sruoga ir kun. Stasys Yla mums paliko kapitalinius savo veikalus "Dievų mišką" ir Žmonės ir žvėrys dievų miške". Yra ir dau-

žvelgė kaip į gerus pavyzdžius Suomijon ir Izraelin. Dr. Stasys Bačkaitis klausė kaip reikia išėivijai vertinti Lietuvos valdžią. Atsakyta, jog reikia priimti faktus tokius, kokie jie yra. Anot Algio Zapparacko, Brazauskas ir jo valdžia stengiasi surasti kontaktą su išėivija. Į Stasio Šimoliūno klausimą ar toks vienos partijos išėigalėjimas nebus pavojingas demokratijai, Štormas atsakė jog jis tiki jog konstitucinė santvarka pasiliks Lietuvoje visam laikui. Taip pat jos pranašavo jog, jei opozicija parengs rimtą privatizacijos planą, tuomet sekantis Lietuvos prezidentas bus Vytautas Landsbergis.

*** SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro pasakutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

KOVO 16 ĮKAITAI

(Atkelta iš 1 psl.)

giau išlikusių, trumpesnių atsiminimų.

Skaičiuojama, kad Stutthofe iš viso kalėjo apie 400 lietuvių. Gavusi minėtas lengvatas, ši įkaitų grupė tapo globėjais tiems lietuviams, kurie paskiau buvo atgabenti – 1943 atgabenti 16 žurnalistų grupei ir 1944 atgabentiems 110 karių iš likviduotos Vietinės Rinktinės.

Dažnai ant už laisvę žuvusiųjų paminklų iškalama "Redde quod debes" – atiduok, ką esi skolingas. Tautos įkaitais kentėję ir žuvę irgi atidavė viską, tačiau patys nebūdami skolingi, patys būdami nekalti. Koks šios žemės posakis tiktų jų šiai aukai tinkamai išsakyti? (1993-II-15)

Balio Sruogos kalinimo datos

- 1943-III-16 naktį gestapo suimtas.
- 1943-III-18 atgabentas į Kauną kartu su kitais vilniečiais.
- 1943-III-19 atvežtas į Tilžės kalėjimą, kartu su visa Lietuvos įkaitų grupe.
- 1943-III-24 atvežti į Stutthofą, visi laukia nacių pareigūno pranešto sušaudymo.
- 1943-V-31 visa grupė paskelbiama "garbės kaliniais".
- 1945-I-25 sunkiomis sąlygomis, šaltyje kaliniai evakuojami į Vakarus.
- 1945-III-10 jėgoms išsekus, B. Sruoga pasilieka gulėti patvoryje. Pamato sovietų tankus.
- ???nugabenamas į Torunės stovyklą, kur surenkami rusai siuntimui į Rusijos gilumą.
- 1945-V-13 susisiekęs su Lietuva, B. Sruoga karišku lėktuvu pasiekia Vilnių.

(Duomenys iš "Balys Sruoga mūsų atsiminimuose" spaudai paruošė Vanda Sruogienė, Chicago, 1974 p. 470)

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI LOS ANGELES MIESTE

Rūta Sakienė

Deimantinį septyniasdešimt penkerių metų Nepriklausomybės šventės jubiliejų Los Angeles lietuviai atšventė vasario 14-tą, sekmadienį. Kaip ir visad iškilmės buvo pradėtos šaulių pravesu vėliavų pakėlimu Šv. Kazimiero parapijos aikštėje. Iškilmingas pamaldas celebravo parapijos klebonas prelatas dr. Algirdas Olšauskas, asistavo svečias iš Lietuvos kun. Kęstutis Latoža ir iš Argentinos kun. Juozas Margis. Gražiai giedojo parapijos choras, skaitymus ir aukų nešimą pravedė Dalia Trotmanaitė.

Akademija vyko parapijos didžiojoje salėje, kurios sceną šiai dienai išpuošė arch. Jonas Steikūnas. Programą pravedė Daiva Čekanauskaitė. Amerikos himną sugiedojo sol. Antanas Polikaitis, svečias kunigas Juozas Margis sukalbėjo invocaciją. Įvados žodį pasakė ALTO Los Angeles skyriaus pirmininkas Antanas Mažeika, kuris ir daugiausia darbo įdėdą į tokių minėjimų rengimą. Vicepirmininkas Vytautas Šeštukas pravedė kovojusių dėl Lietuvos laisvės pagerbimą. Pristatyti svečiai kitataučiai.

Žodį tarė, ar teisingiau (kaip ir visuomet) kalbą pasakė estų konsulas Jaak Treiman. Sveikino buvęs latvių konsulas Aivars Jaromanis. Paminėti sveikiniams gauti iš Los Angeles miesto mero Tom Bradley ir County supervisor Mike Antanovich. Pagerbtas neseniai D.L.K. Gedimino ordenu apdovanotas poetas Bernardas Brazdžionis, kuris nudžiugino publiką paskaitydamas savo šiai dienai sukurtas eiles.

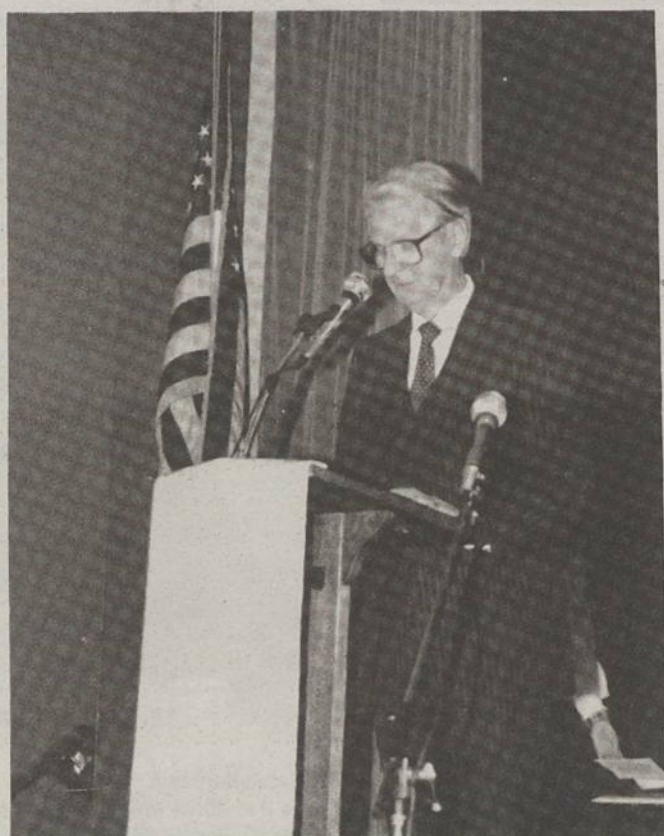
Pagrindinę kalbą – išsamų pranešimą bei apie planus Lietuvoje pasakė gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas (bus atspausdinta Dirvoje). Perskaitytos ir priimtos rezoliucijos.

Kiekvieną metų ALTO skyrius finansuoja Lituaništinės mokyklos mokinių rašinių konkursą apie Lietuvą. Duomenys paskelbiami Nepriklausomybės šventės metu. Šiemet premijų laimėtojai buvo: Aidas Kuolas, Povilas Pakuckas, Agnė Baranauskaitė, Marius Anelias, Vilija Čekaitė ir Nerijus Mikalajūnas.

Lituaništinėi Mokyklai įteikti Lietuvos Fondo ir Liet. Bendruomenės Kultūros Tarybos čekiai. Mokyklos vedėja Marija Sandanavičiūtė – Newsom.

Meninę dalį pradėjo, muz. Viktoro Ralio akompanuojama, solistė Janina Čekanauskienė, padainuodama Stasio Šimkaus "Oi greičiau, greičiau" ir "Ar žinai tą šalį" iš operos Mignon. Pirmą kartą išgirdome Amando Ragauskos ir muz. Viktoro Ralio pastangomis įsteigto Jaunimo Ansamblio narius. Pirmiausia Amanda Ragauskaitė ir Audra Gričiūtė gražiai paskambino kanklėmis, o jas pasekė lumzdeliu Andrius Ragauskas. Publiką itin jautriai nuteikė ir nepasigailėta plojimų kai pabaigai prie jų prisijungė Daina Žemaitytė fleita ir smuiku Marius Petrulis, palydėdami sol. Janiną Čekanauskienę Suvalkijos Vaidilos dainoj apie senovę.

Tautos Fondo atstovas dr. Povilas Švarcas uždarė minėjimą visiems padėkodamas. Sugiedotas Lietuvos Himnas.

ALTO skyriaus pirm. Antanas Mažeika atidaro minėjimą
Vlado Gilio nuotr.

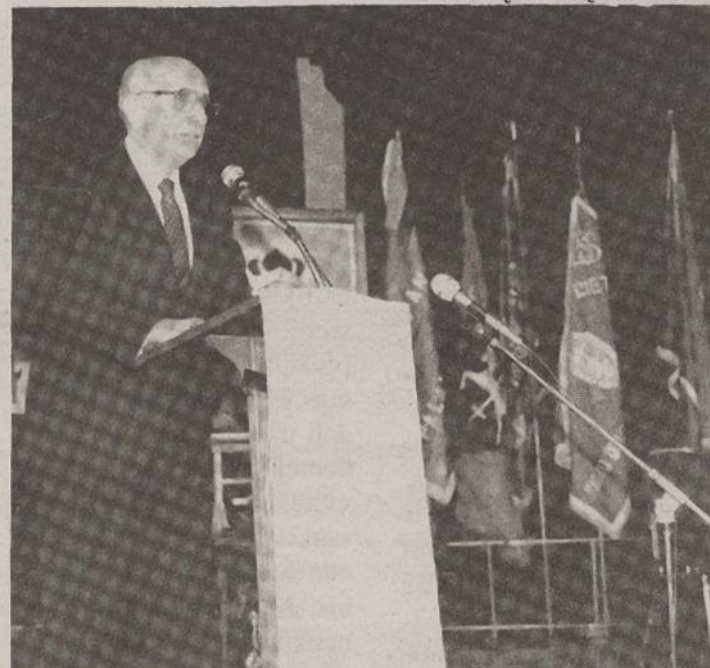
Po akademijos didelė dalis dalyvių susirinko apatinėje svetainėje pietums ir pabendravimui. Nepriklausomybės minėjimus Los Angeles mieste jau daugelį metų bendrai ruošia ALTAS, Tautos Fondas ir Bendruomenė. Visų trijų organizacijų vardai paminėti aukų vokeliuose ir aukotojai paskirsto savo dovanas pagal nuožiūrą. Šiemet losangeliečiai lietuviai Vasario Šešioliktos proga suaukojo dešimties tūkstančių dolerių sumą.

KONSULŲ PRIĖMIMAS

Jubiliejinės Nepriklausomybės šventės proga antradienį, vasario šešioliktos dienos vakare, generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas ir Ponia surengė konsulų priėmimą toje pačioje parapijos salėje, kurią šiam įvykiui itin puošniai ir skoningai išdekoravo Petras Maželis ir Giedra Dovidaitytė-Kiškienė, "G D Designers" savininkė.

Šventėn be kviestinių svečių lietuvių atsilankė dvidešimt keturių šalių konsulai arba atstovai ir patsai

Los Angeles konsulų korpuso dekanas, Švedijos gen. konsulas Peter Hammarstrom. Plojimais pagerbta Islandijos konsulė Halla Linker (Islandija pirmoji pripažino Lietuvos nepri-

Tautos Fondo atstovas dr. Povilas Švarcas taria baigiamąjį žodį.
Vlado Gilio nuotr.

klausomybę). Kai kurie konsulai, negalėję patys dalyvauti, atsiuntė raštiškus sveikinimus. Kiti garbingi svečiai, ar teisingiau pasakius – viešnios, priėmimo dalyvavo: Kalifornijos Val-

stijos sekretorė March Fong Eu, merą Bradley atstovavusi Užsienio Atstovybių direktorė Los Angelėje Jennifer Kim, Los Angeles ir Orange County Protokolo Šefo padėjėjos Ginger Barnard ir Eva Schneider.

Pasivažiinę ir kiek susipažinę svečiai išklauzė konsulo Vytauto Čekanausko žodžio, kur jis trumpai perėjo dabartinę Lietuvos padėtį ir viltis ateičiai. Taip pat pristatė svarbiausius svečius. Valdžios atstovės tarė po gražų, jautrų linkėjimų žodį ir įteikė atitinkamus sveikinimo raštus. Pakelti tostai už drąsius ir ištvermingus Lietuvos žmones, linkėta naujai Lietuvos valdžiai laikytis demokratinių principų, o lietuviškai išsivijai nenustoti tapatybės.

Himnų giedojimus pravedė sol. Janina Čekanauskienė. Prie registracijos stalo sėdėjo ir šiaip tėveliui asistavo Daiva ir Rita, dvi tautiniais rūbais pasipuošusios Čekanauskų dukros.

Keletą metų tokioms

Lietuvos Nepriklausomybės šventė Los Angeles 1993.II.14 Iš kairės: muz. Viktoras Ralys, Daina Žemaitytė, Marius Petrulis, Andrius Ragauskas, sol. Janina Čekanauskienė, Audra Gričiūtė ir Amanda Ragauskaitė.
Vl. Gilio nuotr.

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

KONSULAS VYTAUTAS ČEKANAUSKAS PERŽVELGIA KĄ LIETUVOJE TUOJ REIKIA ATLIKTI

Šių dienų Lietuva yra tęsinys tos Lietuvos, kuri kėlėsi gyventi 1918 metais. Ir kovo 11-tosios aktas nepažeidė to fakto, o tik jį dar kartą patvirtino. Tokiu būdu, laikydamasi principo, kad Lietuvos valstybė yra atkuriamą demokratiniais pagrindais, šiandien Lietuva, jau ne pirmą kartą, laisva valia išreiškia norą, kaip ji norėtų gyventi ir tvarkytis.

Jeigu praėjusiais metais referendumai ir rinkimai Lietuvoje tapo beveik kasdieninė rutina, tai tarp užsienyje gyvenančių lietuvių jie patraukė didesnę dėmesį tik po pirmo į Seimą balsavimo rato. Gi dabar vykę prezidento rinkimai jau tapo pagrindiniu dėmesio bei speculiacijos centru nuo pat jo paskelbimo datos. Deja, kaip ir anksčiau, taip ir ši kartą išeivijos lietuviai daugiau kalbėjo negu veikė. Tarp turinčių teisę balsuoti palyginimai mažas skaičius ta teise pasinaudojo anksčiau, – taip buvo ir dabar.

Neperseniausiai, kai dar Lietuva buvo okupanto valdoma, išeivija kalbėjo, kad nesvarbu kokių pažiūrų žmonės bus valdžioje, kai Lietuva taps vėl laisva ir nepriklausoma, mes jiems pritarime ir padėsime. 1990 metais rinkimus laimėjusio Sąjūdžio eilėse kaip tik ir buvo tokių žmonių. Mes juos visus šiltai sutikome, kadangi jiems kaip ir mums, tada rūpėjo tik laisvos ir nepriklausomos valstybės atstatymas. Jie visi mums buvo tik lietuviai.

Laikui bėgant Aukščiausioje Taryboje pradėjo ryškėti skirtingi politiniai įsitikinimai, skirtingos nuomonės kaip įvykdyti reikalingas krašte reformas. Kitokiose salygoose tai būtų visiškai normalus reiškinys. Tačiau pirmus žingsnius demokratinę kryptį žengiančiam kraštui šis susidurimas su realybe tapo užtvara, perskyrusia bendrus žygio draugus į dvi grupes, kur nei viena nei kita negalėjo efektyviai dirbti krašto gerovei.

Tokia situacija privedė kraštą prie ankstyvų seimo rinkimų ir konstitucijos priėmimo. Rinkimų rezultatais, ypač išeivija, tapo labai nepatenkinta. Tačiau prisiminkime, kad išeivija yra tik maža tautos dalelė, patogiai isikūrusi toli nuo savųjų, neturinti, palyginus su kitomis tautinėmis grupė-

mis, nei pakankamo ekonominio užnugario, nei politinio svorio diktuoti kraštui sąlygas kaip dauguma turėtų gyventi. Kritikuoti galima ir net būtina, kad valdantieji žinotų jog jie yra stebimi ir iš jų reikalaujama ataskaita. Tačiau kritika neturėtų remtis nei diktatu nei grąsinimais.

Aišku, kad ne viskas kas vyksta Lietuvoje yra tobula. Seimo rinkimų įstatymas yra vienas iš pavyzdžių, kaip netobulai yra kopijuojami net kito krašto įstatymai. Tačiau tai nereiškia, kad dėl to gyvenimas turėtų sustoti vietoje. Reikia žengti pirmyn, nors ir ne visiems tas kelias atrodytų tiesus ir teisingas.

Tauta šiandien vargsta gyvenimo sunkumų spaudžiama. Šaltos gyvenvietės, trūkumas šilto vandens, nuolat brangstantis pragyvenimas su nespėjiančiais kilti uždarbiais ir dar toliau atsiliekančiomis pensijomis, tai kasdieninė išsilaikymo kova. Dabartinė Lietuvos vyriausybė tai mato, suprantą ir ieško tinkamų būdų praskinti taką kraštą užgulusių problemų sprendimui.

Trumpai žvilgtelėjus į praeitį, Vyriausybė pripažįsta, kad 1992 m. Lietuvos ekonominė padėtis labai pablogėjo. Svarbiausiomis to priežastimis buvo greitas per ilgus praėjusius dešimtmecius ekonominių ryšių su Rusija ir kitomis buvusios SSRS respublikos irimas bei forsutas senos ūkio sistemos ardymas.

Tačiau, sunki Lietuvos ekonominė-socialinė būklė šiandien apsprendžiama ne vien neišvengiamo išorinių ekonominių sąlygų blogėjimo, bet taip pat ir tuo, kaip vykdoma ekonomikos re-

Konsulas V. Čekanauskas ir Danguolė Navickienė prisega gėlę savanoriui – kūrėjui, Vyčio Kryžiaus kavalieriui pulk. Jonui Andrašūnui.

forma. Iki šiol vykdyta reformų politika nors ir davė kai kurių teigiamų poslinkių, bet taip pat padarė ir neišvengiamų klaidų.

Vyriausybės teigimu, ekonomikos reforma buvo vykdoma nepakankamai nuosekliai ir ryžtingai. Nebuvo reikiama atsižvelgta į būtinybę suderinti svarbiausius reformos elementus. Liberalizavus kainas 1991 m. pabaigoje buvo būtina nedelsti ne tik savų pinigų įvedimu, bet ir su darbo bei kapitalo rinkų kurimu. Dirbančiųjų atleidimas iš įmonių ilgą laiką buvo dirbtinai stabdomas, neatsižvelgiant į objektyvias ekonomines aplinkybes. Iki šiol neturime vertybinių popierių rinkos. To pasekoje iš esmės nereaguojama į laisvų kainų teikiamus signalus. Be to, praktika parodė, kad ir pačių valstybinių įmonių reakcija rinkoje pirmoje eilėje nukreipta ne į gamybos efektyvumo rezervų ieškojimą, investicijas, o į pelno nukreipimą einamajam vartojimui ir darbo vietų įmoneje išsaugojimui, tikintis tiesioginės valstybės pagalbos sunkioje būklėje atsidūrusiai imonei. Valstybinių įmonių efektyvumo didini-

mo problema yra viena svarbiausių, kurias teks spręsti Vyriausybei, įvertinant, kad jų efektyvi privatizacija nėra greitas, bet daugiau evoliucinis procesas.

Šioje srityje Vyriausybės uždavinys – stabilizuoti ekonominę būklę, sustabdyti grėsmingą mastą įgavusį gamybos smukimą ir iki priimtų dydžių sumažinti infliaciją. Šiuo tikslu Vyriausybė žada vykdyti reformų politiką, pirmoje eilėje orientuodamasi į ekonomikos efektyvumo didinimą.

Vyriausybė taip pat numato kaip laikiną priemonę taikyti griežtesnį kaimų reguliavimą, siekiant santykinai sulėtinti apriboti pirmo būtinumo prekių ir paslaugų kainų didėjimą.

Agrarinės reformos srityje yra numatoma buvusiems savininkams žemę gražinti griežtai laikantis įstatymais numatytos tvarkos ir ciliškumo, peržiūrėti už negrazinamą žemę kompensacijos dydį ir būdus, žemės ūkio bendrovių žemės naudojimo formuoti privačių žemės naudotojų ir valstybinės žemės pagrindų. Siekiant tokių bendrovių stabilumo, suteikti joms žemę ilgalaikės nuomos pagrindais kompleksiskai

sprendžiant žemės privatizavimo klausimus.

Tačiau bene vienu svarbiausiu artimos perspektyvos uždaviniu yra nuolatinis Lietuvos pinigų įvedimas. Siekiant išvengti lito nuvertėjimo, tikslingą litą įvesti po to kai stabilizuosis išorinės ekonominės sąlygos, t.y. importo iš Rytų nuolatinis brangimas, kuris yra viena iš pagrindinių infliacijos priežasčių. Šiuo metu importuojamų iš Rytų žaliavų kainos jau priartėjo prie pasaulinių, todėl šis stabilizacijos periodas neturėtų užsitęsti.

Nemažiau svarbus yra neatidėliotinas tarpvalstybinių atsiskaitymų nekonvertuojama valiuta mechanizmo tobulinimas. Dėl sutrikimų atsiskaitymuose, lėto pinigų pervedimo bankų sistemoje Lietuvos įmonės patiria didžiulius nuostolius.

Kiti svarbūs uždaviniai bankininkystės ir pinigų srityje reikalingi greito sprendimo, tai gyventojų santaukų Taupomajame banke kompensavimo klausimas; parengimas reikalingų dokumentų vertybinių popierių rinkai sukurti ir jos veiklai užtikrinti; įsteigimas valstybinių popierių biržos; kurimas ir plėtimas čekinių atsiskaitymų už perkamas prekes ir paslaugas sistemos; parengiamieji darbai kredito kortelių sistemai įgyvendinti.

Budžeto pajamų dalyje numatoma iš esmės pertvarkyti dabartiniu metu veikiančią mokesčių sistemą, o išlaidų – vykdyti griežtą taupymo politiką valstybinėse biudžetinėse įstaigose ir organizacijose, iš esmės peržiūrėti ministerijų, departamentų ir kitų valstybinių tarnybų skaičių, siekiant užtikrinti skiriamų lėšų pagrįstumą.

(Bus daugiau)

SPECIALISTS IN TRAVEL TO EASTERN EUROPE

77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164 U.S.A.
Tel. 617-965-8080
Fax 617-332-7781
Telex 496 06415 Baltic Tours

Tumo-Vaižganto 9/1
Vilnius, Lithuania
Tel. 22 79 79
22 78 78
Fax 22 67 67

1993

Šv. Velykos Lietuvoje

išvyksta kovo 30 d. ir grįžta balandžio 14 d.

KAINA \$ 999.00 asmeniui

iš Boston ir New Yorko

Kainoje įskaityta lėktuvo bilietas į abi puses, viešbutis su pusryčiais kasdieną ir pervežimai iš oro uosto į viešbutį ir atgal.
Registracijos ir informacijos reikalais prašom kreiptis į

BALTIC TOURS

TAIP VĖL BUVO RUOŠIAMOS NAUJOS AUKOS Į SIBIRĄ...

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

1940 m. spalio 11 d. pavakaryje grįždamas į namus, užėjau pas savo tėviškės kaimyną Joną Žuką, kuris, baigęs konservatoriją, pasiliko joje dirbti. Kalbėjome apie esamą padėtį, apie areštus, apie būsimą rytojų. Išsčiau ir savo nerimą. Tačiau jis, matyt, ramindamas mane ir savo jauną gražią žmoną, kuri irgi baiminosi dėl rytojaus, pasakė:

– Prieš kelias dienas Laisvės alėjoje mačiau vaikščiojantį buvusį Kauno miesto burmistrą. Jeigu tokių nerenka, tai mes esame dar per smulkios žuvelės. Šie jo žodžiai manęs visiškai neįtikino, nors laikinai šiek tiek pasidarė ramiau...

AREŠTAS

Nuojausta manęs neapgavo. 1940 m. spalio 14-osios vidumakty, netikėtai įėjusi į kambarį, buto šeimininkė uždegė šviesą, pažadino mane ir tyliai pašnibždėjo, kad mano apačioje (mano butas buvo 2-ame aukšte) prie lauko durų skambina. Du vyrai teiraujasi, ar čia gyvenęs Šarka ir ar esąs namie. Ji atėjusi neva pasižiūrėti. Išsigandusi paklausė, ką jiems atsakyti.

Širdis apmirė. Supratau, kad atėjo mano eilė. Karštingiškai galvojau: ką daryti? Bėgti pasirošęs nebuvau. Šokti iš antro aukšto per daug rizikinga, o nusileidimas irgi negarantuotas, – gal vienas apačioje sergsti? Kitų pasiūlymų kelių nėra. Slėptis? Bet kur? Juk, kai atras, be reikalo nukentės ir šeimininkai. O ką aš esu padaręs? Kuo nusikaltęs? Jokia antitarybine veikla neužsiiminėjau. Tautiniai jausmai, kuriuos nuo pirmųjų mano gyvenimo metų ugdė šeimoje ir mokykloje? Tai ne nusikaltimas, tai šventa tėvų, mokyklos pareiga. Priklausiau vienai iš 96 veikusių studentų korporacijų? Bet juk ji jokia priestarybine veikla neužsiėmė. Be to, visos organizacijos ir studentų korporacijos, įvedus tarybinę santvarką, buvo uždarytos. Taigi, jaučiausi nekaltas. Ką man padarys? Ir nutariau nusilenkti lemčiai.

– Tegu eina, – atsakiau šeimininkei ir likau gulėti lovoje. Kas bus – tebūnie.

Po pusantros dviejų minučių kambario duryse pasirodė du nepažįstami 27 – 35 metų amžiaus vyrai. Pasisveikinę patikslino mano pavardę, pareikalavo parodyti pasą. Pasisakė savo pa-

vardes. Prisistatė esą NKVD darbuotojai. Parodė dokumētą – kratos ir arešto orderį – ir pradėjo daryti kratą. Vienas, laikydamas dešinę ranką kelių kišenėje, stovėjo kambario viduje ir stebėjo mane. Kitas perkilojo pagalves, iščiupinėjo čiužinį, atsiklaupęs pakišo po lova galvą, rankomis patikrino ant kėdės atlošo ir spintoje kabančius drabužius, pavartė ant stalo ir spintelėje knygas bei užrašus, pasklaidė nesigilindamas fotografijų albumą, panaršė daiktus lagamine, apžiūrėjo kambario kampus ir, nieko, galinčio sugriauti jo saugomą valdžią, neradęs, sėdo rašyti kratos protokolo. Pasakė, kad esu laikinai sulaikytas, reikės su jais kartu eiti į Vidaus reikalų ministerijos būstinę, kur mane apklaus ir išaiškins kaltę. Man paklausus, kuo esu kaltinamas, atsakė, kad jie nežiną, o viskas paaiškės apklausos vietoje. Ten išsiaiškins. Jei paaiškės, kad esu nekaltas, paleis. Nekaltų tenai ilgai nelaiką, nuramino. Paklausiau, ką reikia pasiimti su savimi. Atsakė, kad galima pasiimti dantų šepetėlį ir miltelių, muilo. Daugiau nieko nereikia, nes jiems atrodo, kad man ilgai užtrukti neteksia. Jei aš nepadaręs jokių nusikaltimų išsiaiškinę po trijų penkių dienų paleis. Maisto imti taip pat nereikia, nes tas kelias dienas maitinsianti valdžia.

– Ne jūs pirmas sulaikomas. Gal būsite ne pirmas, kurį paleis. Reikia viską išsiaiškinti. Nekaltų neliečiame.

"Negi gali ir paleisti?" – dingtelėjo mintis. Esu nekaltas. Bet juk iš daugelio jau areštuotų iki šiol dar nesigirdėjo, kad kas būtų grįžęs "iš ano patikrinimo". O gal? Aš juk nekaltas. Paleis. Tačiau abejonė tviksėjo galvoje lyg įsmigusi rakštis.

Kai paklausiau, ar pasiimti ką nors iš šiltesnių drabužių, nustebe atsakė: "O kam jie dabar reikalingi, juk tavęs niekas niekur nevezios?"

Buvo jau po pirmos valandos nakties. Atsisveikinau su šeimininkais, kurie susigūžę sėdėjo savo kambario, paprašiau, kad apie mane praneštų namiškiams, palikau jiems namų adresą. Dėl viso pikto.

Išėjau į nežinios rytojų: Gatvėse žmonių nesimatė. Pasukome į kairę, leidomės nuo Žaliakalnio žemyn Kau-

ko laiptais. Švietė ryški mėnulio pilnatis. Nors dar buvo saulėtas ir šiltas ruduo, vakarai su skaidriu mėlynu dangumi nebesulaikydavo per dieną žemės sukauptos šilumos. Nakties vėsa gaivino, blaškė miegą. Tiesą pasakius, jo ir nebuvo. Jį išblaškė paskutinės valandos įvykiai. Baigiant leisti laiptais, Donelaičio gatvėje, toliau priekyje, irgi ta pačia kryptimi nuėjo trys žmonės. Gal ten tokio paties likimo žmogus? Gal ir jam buvo pažadėta ilgai neužlaikyti? Gal...

SAUGUMO RŪSYJE

Vytauto prospekto ir Laisvės alėjos gatvių sandūroje buvo Saugumo departamento rūmai. Mūsų kelias vedė į juos. Prie durų visi buvome patikrinti stovinčios sargybos. Mano dokumentus perdavė čia pat stovėjusiam kareiviui, o abu mano palydovai sugrįžo atgal į gatvę. Matyt, nuėjo tęsti jiems paskirto nakties "darbo plano".

Kareivis nuvedė mane į trečio aukšto koridorių. Pracinantį leitenantą paklausė, kur mane vesti. Šis parodė netolimo kabineto duris. Matyt, tai buvo tardymo kambarys. Vidutinio dydžio patalpoje stovėjo rašomasis stalas, ant kurio gu-

lėjo dvi bylos su netvarkingai išsklaidytais popierių lapais, trys kėdės. Žmonių nebuvo. Mane paliko vieną, pasodinę atokiau stalo. Liepė laukti viršininko.

Ilgai laukti nereikėjo. Po penkių septynių minučių į kambarį įėjo vidutinio ūgio, imitės, apie 50 metų žydų tautybei charakteringų bruožų, matyt, ilgą nemigos naktų išsarginto veido tardytojas. Iš padėto ant stalo mano paso, kratos ir arešto protokolo pasitikslino manosios asmenybės duomenis ir pradėjo pildyti tardymo protokolą. Vos įpusėjęs rašyti, pradėjo knapsėti. Pasiūrynę akis, bandė rašyti, bet miegas vėl lenkė jo galvą. Ir jis jau lyg ir vėl užmigo. Tik staiga kažkoks bruzdesys koridoriuje jį pabudino. Tardymo procedūra ir mieguistumo prieuoliai kartojo dar keletą kartų. Taip maždaug po pusantros valandos tokio keisto darbo, šiaip taip užbaigęs rašyti pirmą tardymo protokolo lapą, pakišo man pasirašyti. Perskaitęs ir neradęs savo sakytų minčių "nuklydimas", pasirašiau. Iškvietęs budintį kareivį, paliepė mane nuvesti į rūšį ir perduoti kažkokiam asmeniui.

Buvo gal apie trečią valandą ryto. Apsidairiau. Požemis blankiai apšviestas. Rūsio prieangis gal trijų keturių metrų dydžio. Kairėje dvi ar trys durys, vedančios į kameras, priekyje

– prausykla, dešinėje – durys į tualetą, kabinas, dušas. Judėjimo nebuvo. Mane pasodino apytamsiame kampe ir liepė laukti, tik nepasakė – ko ir kiek. Matyt, buvau šiek tiek prisnūdęs. Išbudino čiužesys.

Iš kampo išlindo mieguistas kareivis. Netrukus atvedė tris naujus būsimus "gyventojus", kuriuos irgi pasodino rūsio kampe. Tokia buvo naujos dienos pradžia. Atėjusi kita pamaina iš rūsio kambarių leido po tris keturis žmones rytinio tualetą. Kai ši "ceremonija" baigėsi, atėjęs leitenantas susirado mane, įvedė į vieną rūsio kambarį, kurioje jau gyveno devyni tardomieji. Kamera buvo maždaug trijų metrų pločio ir trijų su puse ilgio, su vienu grotomis užkalto langeliu palubėje, kurio viršutinis kraštas buvo gal 20 cm virš gatvės grindinio. Langelio stiklas – nepermatomas. Jo viršutinis kraštas buvo atdaras visą laiką, nes trūko oro, blogai vėdinosi.

Rūsio gyventojai pasirodė mažai kalbūs. Vienas kitas paklausė, kas naujo, nors atrodo, kad ir jie patys dar neseniai atėję čia į "svečius". Be to, visi žinojo, kad būna atvejų, kai į kameras sodina specialiai paruoštus agentus, kurie turi išgauti papildomas žinias, reikalingas tardymui. Tokie paprastai kameroje ilgai neužsisėdi. (Nukelta į 8 psl.)

Vienoj Vasario 16 d. koncerto daly buvo rodamos skaidrės – vaizdai Lietuvos žymesnių vietovių, kurie gražiai atitiko vaikų dainuojantiems, ašarų patraukiantiems žodžiams apie tėvynę Lietuvą. Štai matosi viena iš minėtų skaidrių ir iš kairės į dešinę Venta Civinskaitė, Pilypas Taraška, Rūta Švarcaitė, Simas Laniauskas, Saulius Kliorys, Kirstina Stankutė ir Veronika Taraškaitė.

(Nuotraukos iš Vasario 16-osios minėjimo Clevelande – V. Kliorio ir V. Čyvo)

■ Laiškai Dirvai

LIETUVA IŠEIVIJAI SPIOVĖ Į VEIDĄ

Penkis dešimtmečius lietuvių išeivija, paplitusi laisvajame pasaulyje, buvo giliai susirūpinusi, sielojosi, aukojosi, kaip efektyviau padėti okupuotai Lietuvai išsivaduoti iš komunistų jungo.

Išeivija tame reikale buvo be galo jautri. Suorganizuoti bendriniai veiksniai, organizacijos, ir visi lietuviai šias pastangas uoliai rėmė, aukojosi tai kovai vesti savo sunkiai uždirbtus dolerius, vargo demonstracijose, beldėsi į laisvojo pasaulio valstybių vyriausybių duris, į kongresus, rašė memorandumus įrodinėdami, kad Lietuva okupuota, kovojanti už laisvę, norinti nusikratyti bolševikų valdomos sistemos, sudėjusi milžiniškas aukas kovos laukuose, Sibiro taigose prašėme pasaulio, kad mums ir tėvų žemėje kovojančiai tautai padėtų.

O kai Lietuva tarė –Laisva ir nepriklausoma valstybė štai jau realybė. Išeivija begalo džiaugėsi. Dar stipriau sujudo padėti Lietuvai. Fondai, Bendruomenė, organizacijos telkė įvairiais būdais lėšas ir ne vienu milijonu padėjo iš okupacijos prisikėlusiai Lietuvai.

Išeivija, atrodo, net besąlyginiai skubėjo į pagalbą, kad tik Lietuvoje stiprėtų demokratija, kad nebūtų grįžtama į buvusį valdymą. Per pastaruosius trejetą metų, neabejojame, išeivija Lietuvai atidavė didelę duoklę.

Deja išeivijos viltys ėmė vėliau blėsti. Tuometinė AT priėmė nepalankius išeivijos lietuviams įstatymus, pilietybės, nuosavybės grąžinimo klausimais. Taigi jau pirmi žingsniai rodė, kad išeivija Lietuvai nereikalinga, nors buvo girdėti balsų, kad Lietuva esanti dėkinga išeivijai už jos pastangas padėti Lietuvai.

Pirmąjį nusivylimą lydėjo nesėkmingas referendumas įteisinti prezidentinį postą. Išeivija vistiek laikėsi tuo klausimu vieningai ir prezidento instituciją rėmė.

Pagaliau turėta vilčių, kad Seimo rinkimuose Lietuva pasuks kitu keliu, išrinktų Seimą iš Sąjūdžio, ne komunistų atstovų. Išeivija Seimo rinkimuose rėmė Sąjūdį už demokratinę Lietuvą. Buvo sudarytas net specialus komitetas ir išeivija nuostabiai jautriai į tai atsiliepė, rinkimų reikalams sudėdama į fondą virš septyniasdešimt tūkstančių

dolerių.

Deja tauta, ištikta ekonominės krizės, nedateklių, gyvendama chaose, didele balsų dauguma pasisakė už jau persikrikštijusią buv. komunistų partiją, dabar vadinamą LDDP. Išeivijoje nauja nusivylimo banga. Įvairūs komentarai, priežasčių ieškojimas, tačiau niekas nebepadės, Lietuvos lietuviai sugrįžta po komunistinės sistemos partijos valdymo sparnu.

Ir čia išeivija nepraranda dar vilties. Ir vėl nauji, ši kartą istoriniai prezidento rinkimai. Visų viltys – tauta apsigalvos ir prezidentiniuose rinkimuose klaidas atitaisys prezidentu išrinks ne buvusį komunistų lygerį, bet nepartinį, dorą, gerą diplomata, taip pat gerai pažįstantį Lietuvos problemas, nes penkis dešimtmečius gyvendamas išeivijoje dirbo Lietuvai.

Pradžioje net keli kandidatai taikstėsi į prezidento kėdę. Vėliau dėl įvairių priežasčių kiti nubyrejo, liko Algirdas M. Brazauskas, buv. komunistų lyderis ir diplomatas, Lietuvos ambasadorius Washingtono Stasys Lozoraitis.

Ir vėl išeivija sujudo. Susidarė komitetai St. Lozoraitio kandidatūrai remti, vėl suaukojo propagandai vesti virš trisdešimt tūkstančių dolerių. Kampanijai vesti padėjo inž. Valdas Adamkus.

Kampanijos metu iškilo biaurių, Stasį Lozoraitio šmeižiančių kalbų. Aktyviai prisidėjo ir buv. VLIKO pirmininkas dr. Kazys Bobelis, niekindamas garbingą, nepartinį kandidatą St. Lozoraitį. Spaudoje iš

Lietuvos ir išeivijos puslapiuose skaitome dr. K. Bobelio labai nekorektiškus pareiškimus. Žinoma, kiekvienas turi teisę pasakyti savo nuomonę. Demokratijoje tai galima. Tik ar verta dergti nekaltą žmogų, pramanytais šmeižtais, norint pataikauti savo "geradariui", kuris gal žada ministro portfelį.

Ir ši kartą tauta net 60 su virš procentų balsų pasisakė už A. Brazauską, nors kitas pretendentas Stasys Lozoraitis vistiek, nežiūrint šmeižtų, surinko arti aštuonių šimtų tūkstančių balsų. Tai vistiek geras ženklas. Ne visi rėmė A. Brazauską.

Taigi ir čia išeivijos pastangos nuėjo veltui. Bet vistiek išeivija įrodė savo patriotiškumą. Pralaimėjimu išeivija nesidžiaugia. Gal net nereikėtų ir nusiminti. Tik gerai atsiminti, kad Lietuva išeivijai tris-keturis kartus spiovė į veidą, kaip teisingai teigė po visų rinkimų, žymusis visuomenininkas, žurnalistas, tautinės minties veikėjas Vytautas Abraitis. Taip, Lietuva spiovė išeivijai į veidą, "atsidėkodama" iš tuos milijonus, kuriuos mes iš meilės Lietuvai, jos žmonėms, Lietuvos demokratijai per penkis dešimtmečius sudėjome ir Lietuvai padovanojome.

Įvykis istorinis. Tauta lėmė pasirinkimą. Išeivija buvo ir bus. Reikės su Lietuva gyventi, nes vistiek ji mūsų Tėvynė Motina, kuria mylėjome ir mylime. Dar taip neseniai PLB Seime, Lemonte, dabartinis PLB pirmininkas inž. Nainys deklaravo: "Nebūkime mes ir jūs, bet būkime tik Mes". Ar ir po šių rinkimų šis meilės ir susivienijimo šūkis liks prasmingas, gyvenimiškas? Parodys ateitis. Tokių įvykių akivaizdoje turi išeivija rimtai išmąstyti būsimą savo politiką.

Jurgis Janušaitis, Florida

KODĖL DIDELĖ TAUTOS DALIS BALSAVO UŽ ALGIRDĄ BRAZAUSKĄ

Laiškas iš Kelmės

Ilgai neprisiruošiau parašyti laišką tik dėl to, kad pas mus didelė įtampa, siejoje nerimas. Buvo ir gėdos jausmo už savo tautą, ir nuoskaudos atjaučiant tuos atsidavusius dorus, sąžiningus, drąsius vadovus, kaip Landsbergis ir jo artimiausieji bendražygiai. Ir tik kuriuos dideliu išvalgumu pavyko išskirti iš didelio būrio apsimetėlių sąjūdiečių.

Tad šiuo laišku noriu bent šiek tiek nušviesti priežastis pralaimėjimo dorų žmonių ir tikrų patrijų.

Taip. Išrinko liaudis. "Vox populi, – vox Dei". Pas mus dar sako: "Liaudis neklysta". Tačiau girdėjau iš vieno protingo žmogaus, kad liaudis kažkada ir labai klysta. Ir ėmiau galvoti. Mano giminės, seneliai pasakodavo, kaip jų tėvai minėdavę vieno kunigo pamokslą caro metais. Kunigas gaudžiu balsu kalbėjo apie baudžiavos panaikinimą ir tiesiog verkšlens: Kur dabar mano mieli žmoneliai, mano parapijiečiai pasidės, kaip gyvens be ponų?... Ir tie mieli parapijiečiai bažnyčioje ėmė tikrai raudoti...

Grįžęs iš Sibiro sukinėjau tarp visokio luomo žmonių ir turėjau progos pažinti iš arti, ir labai gerai pažįstu tą masę, kuri balsavo už Brazauską ir jo partiją. Žinai jų nusistatymą ir motyvus, nors neretais atvejais iš viso jokių motyvų, – tiesiog iš "akies".

Balsavusius už buvusius komunistus grupuoju į kelias grupes: Pirmiausia didžioji dalis kaimiečių. O kodėl? Daug, gal ir daugiausia lemia tamsa, arba visišką nesiorientavimą aplinkybėse. Mat daugelį metų iš perijodinės spaudos buvo

skaitoma tik "Tiesa" ir dar rajoninis laikraštukas. Taigi toji "Tiesa" tiek metų skelbė melą, visokius šmeižtus ir iš viso atpratino žmones skaityti spaudą. Todėl nemaža kaimo ir šiandien nesupranta viso gyvenimo pasikeitimo priežasčių.

Daugumas tapo pragmatikais (tai labai pamėgtas LDDP žodis). Reiškia, kas ėmė slinkti artyn partijos "lovio" ir šis tas jiems atlikdavo. Ir suprato, kad pragmatiškai veikiant – visai neblogai. Kas arčiau fermos, kad ir skurdžios galvijų ar kiaulių, o kas arčiau kontoros – visai gerai. Galima "nukniaukti" ar "sukombinuoti".

Pamažu žmonių ir dorų žmonių sąmonėje vagystė tapo pateisinama, toliau vis labiau. Niekas iš valdžios nežiūrėjo į ateitį. Kirto tą šaką, ant kurios patys sėdėjo. Nomenklatūros klestėjimo metais dygo pilys ir rūmai, vyko kunigaikštiskos medžioklės, išdygo medžioklės rūmai didžioje girtyje, kad ir mūsų Lietuvoje. Kaip Prancūzijoje Liudviko XIV laikais: "apras nuosle deluge".

Miškuose, paežerėse pridėjo suomiškų pirčių, svetainių. O tų pilkų kolūkiečių gyvenime – vis kažkoks dvilypumas. Išgirsi būdavo, daugiau aimanas ir skundus. Skusdavosi nepakeliama darbo našta, nuo tamsos iki tamsos, be švenčių ir poilsio dienų. Ir skundėsi, būkštavo, kad visai nebelieka kam dirbti kolūkiuose: vaikai išlaksto į miestus, o ką mes čia belike seniai darysime. Taip tie patys bedėjaujantys kolūkiečiai kokios nors kolūkinės (ar bendros komunistinės) šventės proga prisisiurbę pigios degtinės šokdavo ratelį ir plėsdavo "pragmatiškojo" kompozitoriaus: "Mūs kolūkio pirmininkas vidury ratelio, kaip raibasis sakalėlis" ...čiupk, sakalėli, raibąją gegele... Ir taip buvo girdima, kad tik būtų apsvaigę ir linksmi ir užsimiršę...

Kolūkių pirmininkai statėsi namus miestuose, statėsi vilas kurortinėse vietose, o medžiagas vežė iš kolūkių "patikimi" vairuotojai, "apiformino", nurašinėjo taip pat patikimi buhalteriai, transportu pasirūpino patikimi kolūkio inžinieriai ar mechanikai, o produkciją nuveždavo į tolimą turgų patikimi agronomai ir t.t.

Štai viena didelė grupė balsuotojų už partiją.

(Nukelta į 8 psl.)

Petro Čepo Jaunimo Fondo vakare pokalbis su Šarūnu Marčiulioniu. Nuotraukoj Š. Marčiulionis, A. Čepas ir A. Skabeikis.

KODĖL TIEK DAUG BALSAVO UŽ ALGIRDĄ BRAZAUSKĄ?

Bet kyla klausimas, kodėl balsavo už Brazauską ir partiją didžioji dalis eilinių kolūkiečių, prasčiokėlių? Ogi priežastis ta, kad jie buvo atpratinti skaityti spaudą, buvo lengvai mulkinami. Tuo pasinaudojo komunistai, kurie nepaprastai aktyviai veikė, labai gudriai ir klastingai maskuodamiesi visose rinkimų kompanijose, referendumuose. Neišmanėlius kurstė, erzino, baugino visokia prapultim. Išmokė keikti, koneveikti sąjūdį, vadovus, skleidė visokiausius šmeižtus ir nesąmones. Veikė slapta ir organizuotai, kaip per daug metų išmokę.

Ir patikėjo žmoneliai, kad reikia tik nuversti, per rinkti vyriausybę, ir neliks rūpesčių dėl ryt dienos. Pragyvenimo lygis, kad ir šioks toks bus garantuotas. Patikėjo, kad per kraštus liesis nafta. Parduoatuvėse bus prekių ir t.t.

O tėvynė?... O gimtinė?... O Nepriklausomybė?... Šitos sąvokos tarytum liko nuošaly, tarytum liko užmirštos. Mus senusius Lietuvos patrijotus (tiesa yra tokių ir jaunimo tarpe nemaža) šiek tiek nustebino, suglumino, nuliūdino patirtas abejingumas. Aukštesnės sąvokos – tik šviesesniems žmonėms, jautresniems, dvasingesniems. Tikrojo atgimimo, to niekad neužmiršamo dvasinio pakilimo metu buvome įtikėję visais. Deja teko ir nusivilti, nes paskui tiek nemaža atsirado tokių, kaip iš tos pasakėčios: "brol kalbi, kaip senas ir mano ten tėvynė, kur skaniausias penas".

Nė motais "brazauskininkams", kad greitai nusia Lindsay mūsų dirvos, dirvožemio struktūra. Nė motais, kad dirvos jau kiek metų negauna puvenų, organinių

trašų. O kodėl? Todėl, kad šiaudų kūgiai supūva laukuose. Pavasarį rugienose liepsnoja gaisrai – deginami apipuve šiaudų kūgiai. Mėšlas iš fermų išstumiamas į duobes – mėšlides. Iš čia skystas/be kraiko mėšlas, tik simboliškai išvežamas į dirvas. Duobės prilija, prižliunga, tada patogiausia užsimaskavus išleisti į griovius, į upelį ar ežerą.

Nė motais, kad nyksta visa gyvoji gamta. Tų vaizdų Lietuvoje, kurie išlikę mūsų senos kartos atmintyje, kai vasaros pradžioje einant per lauką pempės kepurę numušdavo nuo galvos, kai griežlės nuo pavasario iki rudens po laukus ir pievas keldavo koncertus, kai pavasariais pamiškės ir pakrūmiai tiesiog šniokšdavo nuo išilinksmintųjų strazdų, kai vyturėliai būriais kildavo į orą... Dabar kiškelių laukuose nepamatysi. Putpele tik Raudonoje knygoje pamatyti gali.

Tarytum nebėra to žmogaus – lietuvių ūkininko, tauraus ir darbštaus. Nesigirdi skambios dainos po darbo laukuose.

O kas toliau? Norėtusi tikėti Atgimimo aušra. Bet šiuo metu nemaža purvo, nemaža pykčio ir pavydo bei girtuoklystės.

Štai viena ryški grupė balsuosiančių už Brazauską per prezidentinius rinkimus, – tai grupė žmonių apimta pikto pavydo.

Toliau nemaža balsuotojų grupė susidaro iš tų pasivadavusių "rusakalbiais". Tai užmaskuotoji "penktoji kolona".

Dabar pas mus įtemptos, karštos dienos. Esame baimėje ir rūpestyje. Jei pralaimėsime, bus didelis smuktelėjimas, viskas labai užsitęs, kol žmonės tikrai atsikrapštytys akis.

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Lapšienė J., Delham	5.00
Kapočius J., Cotuit	10.00
Simanuskas P., Bristol	5.00
Kubill G., Philadelphia	5.00
Melsbakas M., Cleveland	3.00
Varnelis A., Dowagiac	20.00
Vilutis E., Daytona B.	20.00
Izickas F., Westwood	10.00
Yankus A., Rochester	20.00
Šeputa K., Surfside	10.00
Jakštys I., So Pasadene	10.00
Daunys A., St. Pete.	10.00
Butkus P., Largo	5.00
Jonaitis I., Cleveland	20.00
Gilydis A., Evergreen Pk.	10.00
Dovydaitis E., Los Angeles	10.00
Šišas J., Santa Monica	15.00

Lozoraičiu tiki visi tikrojo Sąjūdžio žmonės, tikime jo žodžiais ir darbais. Slapukų agitatorių – siundytojų šmeižtai iki koktumo kvaili. Bet atsiranda kai kas ir suklūsta. Neveltui yra pasakęs vienas komunistų vadukas: "gerai, kad mūsų partija (LDDP) išlaikė savo struktūras periferijose". Jiem bepigu, jie labai aktyviai varė savo rinkimų agitaciją "iš apačių" (kitas jų žodis) pildami daug purvo ir melo. O melas tai jų duona kasdieninė.

Taigi gyvename rūpesčiu ir nerimu. Rinkimai čia pat ir kai girdi politikuojant turguose bei gatvėse, girdi kartojant vis tas standartines frazes pritaikytas tamsuolių, prasčiokų skoniui, jaučiasi liūdno prognozės. Girdisi tokie pasakymai apie Lozoraitį ir Adamkų: "Ko jie čia atvažiavo, pinigų prisiplėšė Amerikoje, dabar Lietuvą nori nupirkti".

Man nesuprantama, koki vaidmenį vaidina Bobelis. Per bolševikmetį "Tiesa" nuolat šmeižė VLIKĄ ir jo vadovą. Toksai Donatas Roda nuolat rašė pamfletus, kad ir gana primityvius. O dabar jis komunistų globoje, į seimą jį partraukė komunistai ir kairieji, kai kurie prisidengę kitu vardu.

Bobelis parodė save, atskleidė visas kortas per televiziją debatuose su Vladu Adamkum, kurį gerbiame visi bent kiek apsišvietę Lietuvos žmonės. Jis neišlaikė jokio takto, pradėjo šmeižti Lozoraitį, atvirai niekinti jį ir jo žmoną, kaip svetimtautę. Jis nesusiėmė įniršo, kaip paskutinė mūsų turgaus boba, atrodė, kad pradės plūstis taip, kad Adamkui, kaip tauriam ir kultūringam žmogui neliko nieko kito, kaip nutraukti su juo pokalbį.

Tai tokios nuotaikos ir politinė padėtis mūsų Lietuvoje prieš rinkimus, kurią bent schematiškai mėginau šiame laiške paaiškinti.

S.P.

Mačionis A., St. Pete.	10.00
Račkauskas P., Dorchester	10.00
Lukas J., Philadelphia	5.00
Orantas J., Ormond	10.00
Žukauskas K., Sunny H.	20.00
Mikšys P., Juno Beach	10.00
Šulaitis J., St. Petersburg	25.00
Kuprevičius A., Cleveland	10.00
Čeičys E., Parma	20.00
Franckevičius O., Hammond	10.00
Reškevičius R., Omaha	10.00
Židonis M., New Haven	10.00
Žiugžda B., Cleveland	10.00

Gobis P., Dearborn Hts.	20.00
Želviene D., Detroit	5.00
Andruškevičius K., Canada	10.00
Veitas R., Milton	20.00
Avizonis V., Milford	5.00
Rack V., Eastlake	5.00
Matuliolis A., Cleveland	10.00
Janušis V., Cleveland	10.00
Mikulskienė O., Cleveland	5.00
Stuogis V., Cleveland	5.00
Venclauskas S., Euclid	5.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

TAIP VĖL BUVO RUOŠIAMOS NAUJOS AUKOS Į SIBIRĄ...

(Atkelta iš 6 psl.)

Komendantas visiems rūsio gyventojams išdalijo po du litus paros maistui nusipirkti. Specialiai tam darbui atlikti buvo paskirtas kareivis, kuris turėjo surašyti, kas ko pageidauja, ir nupirktas atnešti. Maisto produktų kainos jau buvo pakilusios, todėl už tuos du litus nupirktas maistas buvo menkas ir persivalgymas negrėsė. Karštų patiekalų per visą saugumo rūsyje išsėdėtą laiką negavome.

Tarp areštuotųjų buvo įvairaus amžiaus ir užsiėmimo žmonių. Tardyti kviesdavo tik vieną kitą. Grįžusieji iš kvotos būdavo mažai kalbūs ir retai kuris pasakodavo apie jos eigą. Nereti atvejai, kai po gero kamantinėjimo į kamerą nebegrįždavo. Jų vietas užimdavo nauji. Būdavo, kad į kamerą sugrūdavo 13 žmonių. Kartą atvedė jauną prancūzų lakūną. Vaikinas buvo energingas, geros nuotaikos, šviesių vilčių. Man jis priminė neseniai pagautą lydeką, įmestą į jau seniai sugautų žuvų saugyklą.

Kadangi gimnazijoje buvo dėstoma ir prancūzų kalba, man pasisekė užmegzti su juo nelabai sudėtingą pokalbį. Bet kaip jis pas mus atsidūrė – nepasakojo. Jis turėjo daug vilčių greitai grįžti į savo saulėtą Prancūziją ir kvietė mane atvažiuoti į svečius. Ant popieriaus skiautelės buvo parašęs savo namų adresą. Žinoma, adresą sunaikinau, nes, ji kam nors atradus, galėjau būti įtartas kaip prancūzų šnipas ar agentas. Ar jis galėjo tuomet suprasti, kad pasisvečiuoti Prancūzijoje galėjai nebent tik miegodamas ir sapnuodamas nežemiškus sapnus? Dažnai prisimenu jį ir galvoju, kažin ar jis pats besurado savo namus?

Tardyti manęs nekviatė, nors praėjo jau dvi savaitės. Pasirodė pirmieji "neregistruoti svečiai" – utėlės. Pradėjome reikalauti geresnių gyvenimo sąlygų, nes iki šiol ne tik kad nebuvome pirtyje, nebuvo keičiami nė baltiniai. Nuramino, kad viskas bus padaryta, tačiau kaip ir kada, liko neaišku. Po kelių dienų vidurmak-

tyje atidareš kameros duris kareivis pareiškė, kad visi susirinktų savo daiktus ir pasiruoštų kelionėn. Kur keliausim – nepasakė. Po pusvalandžio buvome suvaryti į saugumo kiemą ir sugrūsti į belangį kalėjimo sunkvežimį, liaudies vadinamą "juodąja varna". Kadangi mašina buvo be langų, tai važiuojant orientuotis buvo beveik neįmanoma. Pavažiavus tris keturias minutes, mašina sustojo, pasigirdo jos išėjamas signalas, po to geležinių durų dzerksėjimas. Supratome, kad mus atvežė į buvusį sunkiųjų darbų kalėjimą Mickevičiaus gatvėje. Išlaidino kieme. Nuvedė į pirtį. Pirtyje vos vos spingsėjo lemputė, tvyrojo niūrumas. Nors vanduo buvo tik drungnas, bet jautėme didelį malonumą. Pakeitė apatinius baltinius, apsirengėme ir vėl išvedė į kiemą, prie "juodosios varnos". Važiavome tik tris minutes – sugrąžino į tas pačias saugumo rūsio patalpas, kurios mūsų maudymosi metu buvo dezinfekuotos. Kadangi rūsio ventiliacija bloga, dar kelias dienas dusinomės nemaloni dezinfekcijai naudotų medžiagų kvapu.

Gyvenimas požemy be galo vargino. Vietos buvo maža, šviesa nyki, gyno oro nedaug, į pasivaikščiojimus neveda, maistas vienas, apysausis, be sriubos. Gulėjome ant grindų, be čiužinių, naktį sunku persiversti ant kito šono, ypač jei kurią dieną suimtųjų atveda daugiau. Paprašiau, kad iškvieštų vyresnįjį. Atsakė, jog visi užimti. Kodėl nertardo? Atsakė, kad jie žiną, kurį kada reikia tardyti. Žodžiu, pasikalbėjome lyg su siena. Apėmė beviltiškumas.

Tik po mėnesio, rodos, lapkričio 15-osios vidurmak- tį, įėjęs prižiūrėtojas visus prikėlęs pasakė, kad vėl būtume pasiruošę su daiktais. Vadinas, vėl reikės važiuoti. Supratau, masinių paleidimų į laisvę nebūna. Vargu ar paleidžia ir po vieną... Pražuvau...

(Bus daugiau)

TRANSPAK praneša:

VELYKINIAI MAISTO SIUNTINIAI:

55 svarai įvairaus maisto produktų	..\$98.00
22 svarai įvairaus maisto	\$65.00
22 svarai mėsos gaminių	\$98.00
45 svarai įvairaus maisto be mėsos	\$75.00

MAŽAS BET VERTINGAS: kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai **TIK \$35.00**

Visi gaminiai sudaryti iš užsienietišų produktų išskyrus rūk. tas dešras ir sūrį.

Konteineriai siunčiami kas savaitę

Skubius siuntinius siunčiame "AIR CARGO".

P pinigai pervedami Doleriais.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. Didžiausias skaičius visų siuntinių siunčiama per

CLEVELANDO

apylinkių gyventojai vežkite – PAK MAIL

RŪTA DEGUTIENĖ

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

216 943-4662

TRANSPAK

2636 W. 69TH ST. CHICAGO, IL 60629

1-312-436-7772

FREE

Vladas Vijeikis

Begyvendami Amerikoje jau daugybę metų patyrėme smagių, keistų, apgaulingų ir nuodėmingų nutikimų. Vie-nas įdomus fenomenas, įsi-šaknijęs Amerikos buityje, skelbiamas, kad gali gauti nemokamai. FREE! Čia magiškas žodis už kurio meškerės kabinasi ne tik kvailos žuvelės, bet ir labai gudrios lydekos.

Apie 80% skelbimų pradedama savo pardavimo techniką žodžiu FREE. Daugelis ir labai susigundina. Tiek viskas kainuoja! Tiek pabrango! O čia siūlo FREE.

Nepersenai gavau laišką pranešantį, kad laimėjau nepaprastą dovaną. Turiu pasirinkti: automobilį, atostogas Havajuose ar \$10.000. Susijaudinau. Na, manau, nors kartą ir į mano trobelės langą pažvelgė skaisčioji saulė. Laiške buvo pasakyta, kad reikia pašaukti telefonu. Pašaukiau.

Gražaus balso mergina atsiliepė. Sakau: esu toks ir toks, kuriam prižadėta trys dovanos. Bet aš noriu automobilio. Spalva nesvarbu.

Gražaus balso mergina sako: reikia dar šį bei tą atlikti prieš gaunant automobilį.

Ką? Reikia nupirkti bol point pieštukų, kuriuose bus įrašytas tavo vardas.

Kiek man tai kainuos?
\$400.00.

Greit sumečiau savo makaulėje, kad čia neblogas biznesas. Sakau: siųskite tuos pieštukus ir automobilį, o aš siunčiu jums pinigus. Manau, gauti automobilį už \$400.00 ne kasdien pasitai-ko. O čia man tokia laimė kaip iš dangaus iškrito. Bet gražaus balso mergaitė sako: pasiųsk \$400.00, tada mes tavo vardą įdėsime į loteriją. Tada galėsi laimėti automobilį.

Ačiū labai. Aš už vieną dolerį galiu dalyvauti loterijoje ir galimybė laimėti ne automobilį, bet keliasdešimt milijonų.

Aną dieną pašaukia mane telefonu. Kreipiasi vardu ir pavarde. Ir pareiškia, kad esu labai laimingas, nes esu parinktas iš daugelio ir gaunu nemokamai sklypą žemės. Čia labai nudžiugu.

Būti žemės gabalo savininku, kiekvieno žmogaus svajonė. Taip pat ir mano. Tolimesniame pokalbyje paaiškėjo, kad gaunu Free sklypelį kapinėse. Kur? Bervine. Gana toli. Mano palaikų nugabenimas kainuos daugiau negu tas sklypelis. Bet jau neklausiau tolimesnių sąlygų, nes pagausai nusirito per mano nugarkaulį. Dar esu gyvas, o jau kapinėse vietą siūlo.

Ir tas FREE labai įtartinas. Gal reikės gėles šimtui metų pirkti. O gal už laistymą mano kapo žolelių po dešimt dolerių už vandens galioną skaičiuos. O gal...

JUOZAS LESČINSKAS, 89 METŲ, MIRĖ DETROITE

Ilgametis tautininkų, šaulių, radijo klubo veikėjas

Juozas Lesčinskas ilgus metus veikė Lietuvių Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus, St Butkaus vardo šaulių kuopos ir Detroito radijo klubo valdybose. Jis buvo labai pareigingas ir sąmoningas visuomenininkas, kurio pastangų dėka buvo įvykdyta daug mažesnių ir didesnių darbų. Štai jis renka aukas, rašo protokolus, padeda šaulių stovyklos ūkio darbuose, parengia ir pranešinėja lietuviškas radijo programas. Jei Detroito lietuvių kolonija sukūrė savitą ir aiškų visuomeninį

o kas juos ten žino.

Bet Amerikoje žodelis FREE turi magišką reikšmę. Sakoma, kad su automobiliais suvažiuoja, kad gautų sriubos FREE.

O gal tas žodis surištas su žodžiu FREEDOM (laisvė). Gal jau užmiršo, kad laisvė neateina veltui. Už ją reikia brangiai mokėti.

Rinkiminiais metais, kaip įprasta, kandidatai žada ir žada. Demokratas Clinton aiškino, kad tie respublikonai su Bushu prieda-kyje nualino Ameriką. Jis žino, kaip reikia atstatyti visą ekonomiką. Rinkėjai patikėjo. Išrinko.

Clinton sušaukė tris šimtus ekspertų, kad jam patartų ką daryti. Tie dvi dienas kalbėjo ir kalbėjo. Matyt, kad Clinton per kalbas šiek tiek užsnūdo. Tad klausimas. Jeigu jis turėjo puikią programą, tad kam reikia tų trijų šimtų ekspertų?

Paprastas žmogelis sako: "Kaip buvo, taip ir bus. Politikeriai mus melž, o mes kaip tos karvutės, vėl graušim žolę, kad jie mus melžtų. Čia jau ne FREE viliojimai. Gausi mokesčių pranešimą ir mokėsi.

veidą, tai buvo dėka tik dėl tokių pasižventusių žmonių kaip Juozas Lesčinskas. Savo būdu jis buvo tiesus ir atviras, paslaugus ir draugiškas. Šiandien nenoriai sakom sudiev jam ir visam tam pokario laikotarpiui, kai tik savo jėgomis išlaikė me lietuvių užjūriuose.

Juozas Lesčinskas gimė Radviliškio apylinkėje 1903 m. rugsėjo mėn. 2 d. Lietuvos kariuomenės vyr. puskarininkas ryšių tarnyboje. Vėliau dirbo pašto valdyboje, pradėdamas laiškanesiu, vėliau valdininku ir galuti-

A. Juozas Lesčinskas

nai Varėnos apskrities pašto viršininku. Artėjant antrai komunistų okupacijai, pasitraukė Švedijon, kur veikė Lietuvių kultūriniame gyvenime. Atvykęs Amerikon nuolatiniai apsistojo Detroito ir įsidarbino Detroit Edison bendrovėje. Sukūrė šeimą su Aldona Lefkavičiene, kuri mirė prieš daug metų. Nuliūdime paliko posūnis Algis Lefkis su žmona Ismena.

Mirė nuo širdies smūgio š.m. vasario mėn. 7 d. Atsi-sveikinimas su velioniu įvyko vasario mėn. 9 d. laido-tuvių namuose, kur kalbėjo Šaulių Sąjungos išeivijoje pirmininkas Mykolas Aba-rius, tautininkų vardu Ed-vardas Milkus, draugų var-du Stasys Šimoliūnas. Pa-laidotas sekančią dieną Šv. Kapo kapinėse.

Saulius Šimoliūnas

A. † A.

Agota Povilaitytė Yankus (Jankauskienė) mirė ligoninėje sausio 25 d. 6 v. ryte. Po ilgos ir sunkios ligos sulaukusi 81 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Šakių apskr. Plokščių vals. Kūnas buvo pašarvotas George Savage laidojimo namuose. Sausio 27 d. nulydėta į Šv. Jurgio bažnyčią gedulingoms pamaldoms. Iš tenai į amžiną poilsį – kapus.

Velionė buvo baigusi V.D. universitete ekonomijos mokslus. Nuo Lithuania aktyvi korporantė, ilgametė Lietuvos Aidedarbuotoja.

Prieš pat karą rusų žiauriai tardoma ir sąrašuose pažymėta išvežti, bet karui prasi-dėjus nespėjo tai įvykdyti.

Artinantis antrai rusų okupacijai su šeima pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Kemteno stovykloje.

1949 m. emigravo į Ameriką, gyveno Philadelphijoje. 1979 m. su šeima persikėlė į Rochester, NY arčiau savo dukters.

Skauskingam nuliūdime liko vyras Antanas ir duktė Sigutė su šeima.

Illinois Gubernatoriaus žmona Brenda Edgar (penkta iš kairės) prie Gabrielės Gervickaitės ir jos motinos (trečia iš kairės) atvažiavusios į JAV pagatvaikų gydymo programą. Kiti nuoaukėje Albinas Hopmanas; Gražina Liautaud ir p. Budrys, vaikų gydymo programos tvarkytoja. B ent Hanson nuotr.

NAUJAS JUBILIEJINIŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS METŲ DAILĖS PARODŲ TVARKARAŠTIS

Anksčiau skelbtas jubiliejinių Vasario 16-osios metų dailės parodų Chicagoje tvarkaraštis šiek tiek pasikeitė. Čia pateikiamas galutinis jų sąrašas, pažymint kiekvienos parodos atidarymo datą, vietą ir rengėjų vardus. Jų jau įgyvendintos: jungtinė paroda "Dailė '93, kuri vyko sausio 23-31 d.d. Čiurlionio galerijoje ir Viktoro Petravičiaus spalvotos grafikos darbų paroda, kuri buvo atidaryta Čiurlionio galerijoje vasario 12.

Vasario 21 d., sekmadienį, 3-5 v.p.p. atidaryta dokumentinių fotografijų paroda apie lietuvių politinę ir kultūrinę veiklą Amerikoje. Ji vyksta Galerijoje (4317 S. Wisconsin Ave., Stickney, IL), rengia Budrio Lietuvių Foto Archyvas.

Vasario 27 d., šeštadienį, 7:30 – 9 v.v. atidaryta žymiųjų išeivijos dailininkų rinktinė paroda, pavadinta "Išeivijos lietuvių dailės Odisėja Nr.1". Ji vyksta Lietuvių Dailės Muziejuje, Lemonte, rengia Lietuvių Dailės Muziejus.

Likusių parodų atidarymai eis šia tvarka:

Kovo 6 d., šeštadienį, 1-3 v.p.p. atidaroma Algimanto Kežio fotografijų paroda Chicago State universiteto President's galerijoje (95th St. and Martin Luther King

Dr., Chicago). Per atidarymą bus Peter Chechopoulos sukurtos vaizdajuostės apie parodos autorių premjera. Rengia Chicago State universitetas.

Kovo 12 d., penktadienį, 7:30 - 9 v.v. Balsco lietuvių Kultūros Muziejuje atidaroma pabaltiečių gyvenančių Illinois valstijoje, meno paroda "Laisvės šventė". Rengia Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejus.

Kovo 26 d., penktadienį, 7:30 - 9 v.v. Lyon Frame galerijoje (3125 W 71st St., Chicago) atidaroma Leonardo Sargailos fotografijų paroda "Niekieno žemė" apie nuniokotą dabartinę Prūsų Lietuvą. Per atidarymą bus demonstruojama to paties autoriaus vaizdajuostė, papildanti eksponuotų fotografijų vaizdus. Rengia Leono Narbučio Lyon Frame galerija ir Arvydas Reneckis.

Balandžio 3 d., šeštadienį, 7:30 - 9 v.v. atidaroma tautodailės paroda Lietuvių Dailės Muziejuje, Lemonte. Rengia Lietuvių Tautodailės Instituto Chicagos skyrius.

Balandžio 24 d., šeštadienį, 7:30 v.v. bus parodų ciklo užbaigtuvės ir naujų meno leidinių sutiktuvės. Pratomoma turėti šiuos meno albumus: Algimanto Kežio paruošta knyga Lithuanian Artists in North Ame-

rica, monografiją Ona Dokalskaitė, Kazio Daugėlos Išeiviai iš Lietuvos ir leidinių apie jubiliejines Vasario 16-osios parodas, susidedančių iš šių parodų katalogų, įrištų į vieną knygą.

Šis tvarkaraštis gali papildyti dar keliomis ekspozicijomis, kurios yra jau paruoštos, bet joms dar ieškomos parodų salės amerikiečių galerijose. Tai Romo Pukščio sudarytas ir padovanotas Lietuvių Dailės Muziejui medžio skulptūrų rinkinys, neseniai Chicago pasiekusi Lietuvos vaikų

piešinių paroda apie sausio 13-osios įvykius Vilniuje, pavadinta "Lithuanian children – Eyewitnesses to Freedom Reborn", Stanley Balzeko atsisųsdinta iš Lietuvos Dalios Kasčiūnaitės darbų paroda ir kitos.

Šio jubiliejinės Vasario 16-osios parodų ciklo iniciatorius yra Lietuvos generalinis garbės konsulas Vaclovas Kleiza, kuris pakvietė Chicagos meno darbuotojus šį kultūrinį įvykį suorganizuoti.

Algimantas Kežys

KVIETIMAS DIRBTI JUNGTINĖSE TAUTOSE

1991 m. rugsėjo 17 d. Lietuva įstojusi į Jungtinių Tautų narių eiles, žengia dar vieną žingsnį pilnam įsijungimui į tarptautinę bendriją – praneša Lietuvos Misija Jungtinėms Tautoms. Jungtinių Tautų Sekretoriatas skelbia viešą konkursą Lietuvos piliečiams užimti postus tarptautinėje diplomatinėje tarnyboje.

Sekretoriatas, kuriame dirba virš 15,000 asmenų iš 150 valstybių, aptarnauja visus Jungtinių Tautų padalinius visame pasaulyje. Šiais metais Lietuva kviečiama dalyvauti konkursinių egzaminų programoje, per kurią jauni lietuviai, besidomintys karjera tarptautinėje organizacijoje, galės užimti postus Jungtinių Tautų Sekretariate.

Egzaminus laikyti kviečiami Lietuvos piliečiai, nevyresni kaip 32 metų, turintys pirmojo laipsnio aukštojo mokslo išsilavinimą vienoje iš šių sričių: ekonomikoje, finansuose, politiniuose moksluose, socialiniuose moksluose ir statistikoje. Pretendentai turi sklandžiai mokėti anglų arba prancūzų kalbą. Atsižvelgiant į Jungtinių Tautų Organizacijos siekį didinti moterų diplomatų, dirbančių Sekretariate skaičių, moterys ypatingai kviečiamos laikyti šiuos egzaminus.

Egzaminai bus laikomi š.m. birželio 15 -16 dienomis, New Yorke ir Vilniuje. Kandidatai patys privalo ap-

mokėti kelionės išlaidas į egzaminavimo vietovę.

Dėl išsamesnės informacijos apie egzaminus ir postus Sekretariate, prašome kreiptis į Lietuvos Nuolatinę Misiją Jungtinėms Tautoms arba Lietuvos Užsienio reikalų Ministeriją čia nurodytais adresais:

Permanent Mission of Lithuania to the United Nations
41 W. 82nd Street, Rm. 5 B
New York, NY 10024

tel. (212) 721-7768

Lietuvos Respublikos Užsienio Reikalų Ministerija
Tarptautinių Organizacijų Skyrius

J. Tumo-Vaižganto 2
2600 Vilnius

ATTAISOME KLAIDA

Šių metų Vasario 18 d. Nr. 6 Dirvos numeryje buvo atspausdinta padėka (A+ A Dipl. Teisininkas Alfas J. Simonaitis) Joje įsivėlė redakcijos klaida, kurią prašyčiau atitaisyti. Turėjo būti atspausdinta "Ypatinga padėka kolegams Mečiui Valiukėnui, Vaclovui Mažeikiai ir Jonui Jurkūnui (ne Jonui Juškėnui) su poniomis tiek daug rūpesčių ir širdies įdėjusiems organizuojant ir pravedant visas atsisveikinimo apeigas su a.a. kol. Alfu". Už atitaisymą dėkoju.

Aldona Simonaitienė

Mieli Vasario 16-tos Gimnazijos Rėmėjai:

Reiškiu gilią padėką visiems duosnios ir taurios širdies aukotojams, kurie 1992 metais šelpėte Vasario 16-tą Gimnaziją per Clevelando būrelį.

Šiandien gavau Vasario 16-tos Gimnazijos metraščių ir sužinojau, kad ten šiais metais mokosi 23 mokiniai iš Lietuvos. Tie mokiniai lietuviškai moka, bet jiems dar trūksta Europos kultūros ir kitų kalbų išmokymo. Gera žinoma dabartinę Lietuvos materialinę padėtį. Padėkime jos prieauginui, nes jie bus Lietuvos ateitis. Tą ir daro Vasario 16-toji Gimnazija.

Ypatingai dėkoju tiems nariams, kurie visai neparaginti atsiunčia gimnazijai auką ir tuo įstoja į būrelį. Jūsų visų geraširdiškumas rinkėjai suteikia jėgų ir džiaugsmo. Tęskime ir toliau šį didelį lietuvišką darbą.

Čekius prašau rašyti "BALFAS" vardu ir siųsti Izabelei Jonaitienei, 1532 E. 214th St., Euclid, Ohio 44117. Auka nurašoma nuo mokesčių.

Ta pačia proga reiškiau gilią padėką TAUPOS Kredito Kooperatyvo vadovybei už didelę 1993 metų auką Vasario 16-tos Gimnazijai.

1992 metų aukotojų sąrašas:

J. Kancevičius	\$500.00	A. Rastauskas	\$20.00
V. & D. Trimakai	200.00	O. Naumanienė	20.00
V. Valys	100.00	J. Mikonis	20.00
O. & P. Žilinskai	60.00	R. & D. Nasvyčiai	20.00
I. Satkienė	50.00	B. Pautienienė	20.00
J. Pivorionas	50.00	A. Spirikaitis	20.00
R. Čepulienė	50.00	S. Radzevičiūtė	20.00
A. Juozaitis	50.00	J. Barniškis	20.00
J. Gudėnas	40.00	J. Stempušis	20.00
V. Apanius	40.00	D. Nasvytytė	20.00
V. Bacevičius	35.00	N. & P. Bieliniai	20.00
A. Styra	25.00	Dr. V. Gruzdis	20.00
A. Šenbergienė	25.00	H. Macijauskas	20.00
G. Natkevičienė	25.00	J. Malskis	15.00
B. Karklius	25.00	M. Slabokienė	12.00
H. Stasas	24.00	V. Bačiulis	12.00
		V. Škarnus	10.00

Iš viso surinkta \$1,608.00

Izabelė Jonaitienė

LIETUVA 1993

Grupinės kelionės:

Balandžio 5 – 20
Gegužės 3 – 18
Gegužės 6 – 24
Gegužės 17 – birželio 1
Gegužės 25 – birželio 9
Birželio 1 – 16
Birželio 14 – 29
Birželio 15 – 30

Birželio 22 – liepos 7
Birželio 28 – liepos 13
Birželio 29 – liepos 14
Liepos 5 – 20
Liepos 6 – 21
Liepos 12 – 27
Liepos 13 – 28
Liepos 19 – rugpjūčio 3

Liepos 26 – rugpjūčio 10
Rugpjūčio 2 – 17
Rugpjūčio 3 – 18
Rugpjūčio 9 – 24
Rugpjūčio 23 – rugsėjo 7
Rugpjūčio 30 – rugsėjo 14
Rugpjūčio 31 – rugsėjo 13
Rugsėjo 20 – spalio 6

• Galima keliauti su grupe arba pavieniui. Skrendant pavieniui galima keliauti bet kuriom dienom.

• Galima imti kelionę su pilnu aptarnavimu arba tik lėktuvo bilietą. Galima imti lėktuvo bilietą ir kelionę su daliniu aptarnavimu. Pav. viešbučiai tik tam tikruose miestuose, arba kelionė be pietų ir pan.

• Viešbučiai šiuose Lietuvos miestuose: Vilnius, Kaunas, Panevėžys, Klaipėda, Palanga, Alytus, Marijampolė, Ukmergė, Anykščiai, Kėdainiai, Raseiniai, Jurbarkas, Druskininkai, Rokiškis.

• "Vyties" atstovai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje.

Dėl daugiau informacijų ir registracijos kreiptis į agentūrą

VYTIS TRAVEL

2129 Knapp St.
Brooklyn NY 11229

Tel. 718-769-3300; 1-800-952-0119

FAX 718-769-3302

Telex 216 282

PAVYKĘ "ŽAIBO DIENOS"

Vasario 27-28 d.d. savaitgalis Clevelande praėjo LSK Žaibo ženkle, kai Clevelando LSK Žaibas savo 43-čiam gimtadieniui paminėti surengė "Žaibo Dienas", kurių apimtyje vyko bent keli renginiai.

1993 m. Š. Amerikos lietuvių vyrų senjorų (virš 34 m. amžiaus) krepšinio pirmenybėse dalyvavo 6 komandos. Šeštadienį, vasario 27 d. varžybos vyko Borromeo College, Wickliffe, Ohio. Sekmadienį turnyro tąsa ir finalas buvo praveda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Čempionais tapo Chicago ASK Lituania, finale įveikę Toronto Aušrą 68:56. Trečioje vietoje liko Clevelando Žaibas, laimėjęs prieš Hamiltono Kovą 56:39. Turnyrą tvarkingai ir punktualiai pravedė Gediminas Puškorius.

Šeštadienio vakare, lietuvių Namuose suruoštas metinis Žaibo vakaras – "Reverse Raffle" loterija praėjo su pasisekimu. Taipogi sėkmingai praėjo sekmadienį, Dievo Motinos parapijos svetainėje Žaibo surengti pietūs.

Nors ir netiesioginiai, "Žaibo Dienų" dalis buvo ir 1993 m. Š. A. lietuvių alpinistinio slidinėjimo pirmenybės, kurias bendromis jėgomis pravedė Clevelando Žaibas ir Toronto Jungtis, vasario 27 d., Holiday Valley Ski Resort, Ellicottville, New Yorko valstijoje. Varžyboms vadovavo žaibiečiai Darius Steponavičius ir Vytenis Čiurlionis. Gerai pavykusiose pirmenybėse dalyvavo 68 slidinėjotojai, kurių tarpe buvo svečių ir iš Lietuvos, Australijos bei toli-

mesnių JAV vietovių – Kalifornijos ir Floridos.

Vyrų Elito (aukščiausios) klasės didžiojo slalomo varžybas laimėjo iškylus Lietuvos slidinėjotojas Romas Stankevičius, tačiau slalome nugalėtoju tapo žaibietis Darius Steponavičius. Moterų Elito klasėje, abi rungtis įtikinančiai laimėjo viena iš iškiliausių Lietuvos slidinėjotojų Dijana Jonkutė.

amb

BOKŠTO AIDAI

Savo laiku Clevelande buvo dvi katalikiškos aukštesnės mokyklos – Notre Dame – mergaičių ir Cathedral Latin – berniukų. Miesto gyventojams keliantis į užmiesčius, sumažėjo mokinių skaičius. To pasekoje Cathedral Latin užsidarė, o Notre Dame išsikėlė į Chardon miesto rajoną Geauga apskrityje. Notre Dame vaikė be pertraukos. Tuo tarpu Cathedral Latin absolventai dėjo pastangas atkurti savo mokyklą. Jiems pavyko susitarti su ND seselėmis ir jau keli metai Chardone veikia Notre Dame – Cathedral Latin (NDCL) mišri aukštesnioji mokykla.

Ryšiams su absolventais palaikyti yra leidžiamas Tower Echoes (Bokšto aidai) biuletenis. Man teko skaityti dukrai atsiųstus B. Aidus. Ten radau kelias lietuviškas pavardes, nes abi mokyklas lankė lietuviškas

atžalynas. 1943 m. ND laida šiemet žada švęsti 50 m. sukaktį. Bokšto aidai skelbia pavardes tų, su kuriomis nutrūko ryšiai. Jų tarpe yra Jean Nawarskas Zaublauskas. O laiškų skyriuje rašoma apie dvi lietuvių šeimas, kurios pernai aplankė Lietuvą.

1952 m. laidos absolventė Dr. Jolanta Drasutytė Peckuvienė su vyru po 48 m. pertraukos aplankė Lietuvą, kurią paliko bėgdami nuo rusų teroro. Jolanta rašo: "Buvo miela grįžti laisvon Lietuvon. Mudu su vyru atradome gimines, kurių iki šiol nepažinome. Miela prisiminti nuostabias vaikystės dienas", – užbaigia Jolanta.

1955 m. laidos absolventė Mirga Dabrikaitė Kizienė praleido vasaros atostogas Lietuvoje su vyru ir jauniausiu sūnumi. "Nuostabu buvo lankyti gimines ir daugelį istorinių vietovių. Po 50 m. komunistinės okupacijos, buvo miela matyti atsiskleidžiančią laisvę", – rašo Mirga.

1957 m. ND laidą baigė Dorothy Kazel (Kazlauskaitė). Ji tapusi vienuole išvyko dirbti Misijoje į El Salvador. 1980 m. ji ten žuvo kankinės mirtimi. Jos atminčiai ND akademijoje buvo įsteigta stipendija. Jos klasės draugės ir ją prisimenantieji clevelandiečiai yra kviečiami šią stipendiją aukomis paremti šiuo adresu: The Dorothy Kazel Scholarship, NDCL, 13000 Auburn Rd., Chardon, OH 44024.

Ger. J.

NEGALI GRAŽINTI \$675,000

IRS – JAV mokesčių tarnyba bando grąžinti permokėtus pinigus 1285 Ohio

gyventojams, virš \$675,000 sumoje. Daugumas IRS išsiųstų laiškų su čekiais grąžino atgal, nes mokesčių mokėtojai pakeitė adresus ir nepranešė apie tai JAV mokesčių tarnybai.

Esama ir tokių, kurie mokesčių blankuose įrašė neįskaitomus adresus. Sparaše yra grąžintinos sumos nuo \$1 iki 29,000. Jei kas iš skaitytojų dar negavo atgal 1991 m. permokėtus mokesčius (refund), gali teirautis telefonu: 1-800-829-1040. Taip pat galima kreiptis asmeniškai į vietines IRS įstaigas. Tuo atveju reikia pareikšti savo socialinio draudimo Nr. (Social Security No.), adresą naudotą metinių mokesčių grąžinimo blanko ir laukiamo grąžinimo sumą.

IRS saugos negrąžintas sumas, kol mokesčių mokėtojai atsiųs sekančių metų blankus. Grąžintini pinigai liks kaip kreditas mokesčio mokėtojo sąskaitai. Pinigai nedings.

Ger. J.

PARENGIMAI

1993 M.

• KOVO 14 d. Draugų Paremti Koncertas. Sol. Giedrė Kaukaitė, pianistė Gražina Ručytė-Landsbergienė. Rengia Draugų remti Komitetas.

• KOVO 19 d. Žuvis (fish fry). Šokiai Lietuvių namuose. 5 v.v.

• KOVO 20-21 d.d. Metinė ateitininkų šeimos šventė.

• KOVO 27 d. 1993 m. Š. Amerikos Lietuvių Raketbolo (Racquetball) Pirmenybės, Gene Weiss Racquettime, 25080 Lakeland Blvd., Euclid, Ohio. Pradžią: 8:30 val. ryto. Rengia – LSK ŽAIBAS

• KOVO 28 d., sekmadienį, 11:30 – 1:30 val. Kaziuko Mugė Dievo Motinos parapijos salėse. rengia "Neringos" ir "Pilėnų" Skautų tuntai.

• BALANDŽIO 4 Kultūrinio darželio popietė 4 val. Dievo Motinos parapijos Mažonoje salėje.

• BALANDŽIO 17 d. "Grandinė-lės" 40 metų KONCERTAS

• BALANDŽIO 18 d. Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalos 11:30

• GEGUŽES 2 d. Katalikių Moterų Sąjungos 36 kuopos parengimas

• GEGUŽES 28-31 d. Karnavalas Lietuvių namuose.

• BIRŽELIO 27 d. 12 val. Pensininkų gegužinė Lietuvių namų viršutinėje salėje.

• LIEPOS 11 d. – sekmadienyje 12:00 p.p. Žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland Parke – 17815 Canterbury Rd.

Siuntiniai į Lietuvą -

atlanta IE

639 East 185th Street
Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011

Kainos - jau nuo 58 centų už svarą

Pasiteiraukite dėl skubesių oro kargo siuntinių.

Kainos - jau nuo \$ 2.50 už svarą

Greitai pristatomi pinigai Lietuvoje doleriais.

Jūsų patogumui galite įsigyti dėžių siuntiniams

Dirbame: antr.-penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet

Pagrindinis atlanta IE ofisas - Chicagoje

Nemokamas tel. 1-800-775-SEND

NATIONAL TRAVEL & TOURS

Tel: (216) 932-6100 Fax: (216) 932-5236

KELIONĖMS Į LIETUVĄ IR Į KITAS PASAULIO ŠALIS

SKAMBINKITE
RITAI STAŠKUTEI
932-6100

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street • Cleveland, OH 44119
481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *
penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *
sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *

* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

ORGANIZUOKIME KULTŪRINĘ IR MOKSLINĘ PAGALBĄ LIETUVAI

Antanas Butkus

"Lietuvos aidas" vyr. redaktorius Saulius Stoma vieno iš šių metų laikraščio numerio redakcijos skiltyje rašė "įveikti atlantą – didžiausia lietuvių svajonė", turėdamas galvoje atskirtus vandenyno Lietuvos ir daugiau negu 800 tūkstančių Amerikos lietuvių.

Nepriklausomybės atstatymas kovo vienuoliktąją sužadino išeivijos norą dar labiau dalyvauti lietuviškoje veikloje, lankytis tėvynėje, padėti jos verslams, žemės ūkiui ir bizniui. Sutvirtėjusius kultūrinius ir mokslo ryšius paliudija atkurtas Vytauto Didžiojo universitetas Kaune, lėšų skirimas Lietuvos jaunimo studijoms, kvietimas įvairių sričių specialistų stažuotėms, dalyvauti konferencijose ir simpoziumuose, aktyvi išeivijos konsultacinė pagalba, Lietuvos ir išeivijos studijų savaitės ir kt. Visa tai liudijo tvirtėjančius Lietuvos ir išeivijos ryšius, kurie, atrodo, vis labiau plėsis.

Tačiau pusės amžiaus okupacijos suluošintas Lietuvos žmonių požiūris į darbą, sąžiningumo stoka, Vyriausybės veiklos klaidos vėl nutolino išeiviją. Lietuvos neturėjimas tvirtos valios, pilietybės įstatymo apribojamos nuosavybės teisės, sumažino išeivijos pagalbos galimybes ir norus.

Vyresniosios kartos išeiviai dosniai rėmė ir remia savo gimines, Lietuvą. Gi viduriniai kartai ir kitiems, gimusiems svetur, nemačiusiems Lietuvos, tėvų žemės reikalai tolimi.

Jie daug pasiekę profesinėje karjeroje, juos reikia užkrėsti Lietuvos rūpesčiu, nes jų intelektualinė, profesinė ir finansinė pagalba būtų didelis ramstis Lietuvai. Tokią misiją turėtų atlikti JAV lietuvių bendruomenė, padedant visoms kitoms organizacijoms, dauguma kurių susibūrusios Amerikos Lietuvių Taryboje (ALTE).

Istoriškai ALTAS turi daug nuopelnų. Ypač svarbu, kad šios organizacijos pastangomis buvo atsiektas, kad kiekvienų metų vasario 16-tą Amerikos vyriausybė atžymėtų kaip Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Pažymėtina, kad ši organizacija padėjo pasitraukusiems iš Lietuvos į Vokietiją žmonėms emigruoti į Ameriką.

Pradžioje Lietuvių Bendruomenė ir ALTAS veikė skirtingose kryptyse. Pastarieji vadovavo politinei veiklai, palikdami bendruomenei kultūros ir švietimo darbą. Jauni ir energingi bendruomenininkai ėmė aktyviai reikštis politikoje, tuo pačiu išplėsdami savo veiklą. Tai buvo viena iš trinties, atsiradusios tarp minėtų organizacijų priežasčių. Kita priežastis, mano nuomone, buvo ta, kad gausiomis lėšomis, surinktomis vasario 16-tosios proga, disponuodavo tik ALTAS. Be to, daugumai lietuvių nebuvo priimtinas ir erzino altininkų draudimas važiuoti pas gimines į okupuotą Lietuvą, jaunimui lankyti organizuotus tėvynėje kalbos kursus. Nors bendruomeni-

ninkams ir buvo priekaištaujama dėl nesirūpinimo švietimo reikalais, dėl nykstančios lietuvių kalbos jaunimo tarpe.

Pasikeitus Lietuvos valstybingumo statusui, suvienodėjo visų išeivijos organizacijų veiklos sritys, siekiai ir tikslai, užmiršus nuoskaudas, netyčines klaidas, aštresnius pareiškimus padėti mūsų tėvų ir protėvių žemei.

Išeivija labai organizuota, ypač kai siekia konkretaus tikslo. Aktyvūs, jauni ir energingi išeivijos organizacijų nariai galėtų telkti talkininkus Lietuvai, net paruošdami norinčiųjų padėti sąrašus, surasti ir suvesti amerikiečius biznierių su

Lietuvos įmonėmis, ūkininkais, kurti lėšų telkimo komitetus, organizuoti Lietuvos jaunimo studijas ir stažuotes.

Daug išeivijos lietuvių darbuojasi Amerikos universitetuose, dideliuose mokslo – tiriamuosiuose centruose. Jie daug nuveiktų Lietuvai, išrūpindami grantus, stipendijas gabiam tėvynės jaunimui. Žinant, kad pagrindinai paklausa apsprendžia pasiūlą, reiktų išeivijos organizacijoms turėti tiesioginius ryšius su kompetentingomis ir turinčiomis sprendimo teisę struktūromis Lietuvoje. Jų sudėtyje turėtų būti ir išeivijos atstovų, galinčių geriausiai atlikti tarpininkų vaidmenį.

ĮVYKIŲ KRONIKA

RAIMUNDAS LOPATA, JAUNAS ISTORIKAS IŠ VILNIAUS

ir Madison, WI, savaitę darbavosi Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centre, rinkdamas archyvinę medžiagą savo ruošiamai knygai, "Mindaugas II – Lietuvos Valstybingumo Klausimas 1914-1918 m." Centre rado didelį rinkinį to laikotarpio visuomenininkų laiškų. Lopata yra doktorantas Vytauto Didžiojo Universitete ir Lietuvos Istorijos Instituto jaun. mokslinis bendradarbis, eilės straipsnių autorius. Kartu su dr. A. Eidintu ir kitais, jis sudarė dokumentinę knygą, "Lietuvos Valstybės Tarybos Protokoliai, 1917-1918." Šiuo metu, Raimundas Lopata stažuojasi University of Wisconsin pas prof. A. E. Senn.

ANTANAS LAUKAITIS, AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FIZINIO AUKLĖJIMO SAJUNGOS PIRMININKAS IR ŽURNALISTAS,

ruošia plačią to žemyno lietuvių gydytojų veiklos ir profesinių pasiekimų apžvalgą dr. Mildos Budrienės redaguojamai knygai, "Pasaulio Lietuviai Gydytojai." Veikalą išleis 1993 metais Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras Chicagoje su Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pritarimu, tos sąjungos trisdešimtmečiui paminėti.

JONAS PAPEČKYS,
ROSARIO, ARGENTINA,
rašo to miesto lietuvių bendruomenės istoriją Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro pavedimu. Jis yra vienas iš 12 asmenų, pirmininkavusių tenykštei LB apylinkėi nuo jos įkūrimo 1950 metais.

(arza)

gauti prašymų formas rašyti šiuo adresu: Kristina Martinkus, Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, IL 60629 USA. Prašymų formos turi būti grąžintos iki 1993 m. gegužės 20 d.

GAUSĖJA SMURTO NUSIKALTIMAI

Anot F.B.I. statistikos per pastaruosius 12 mėnesių Ohio valstijoje smurto nusikaltimai paaugo 12%. Tuo pačiu yra gauta daugiau nukentėjusių nuo smurto nusikaltimų pareiškimų kompensacijai iš Ohio valst. gauti. Gauta 6,638 tokie pareiškimai, 20% daugiau negu 1991 m.

Specialios programos dėka (Ohio Victims of Crime Compensation Program) išmokama kompensacija tiems, kurie dėl smurto nusikaltimų buvo sužeisti arba turėjo asmeniškų nuostolių. Kompensuojamos tokios išlaidos: gydymo išlaidos bei draudimo atskaitymai (deductibles), prarastas uždarbis, patarimai (counseling costs), rehabilitacija bei laidotuvių išlaidos. Atlyginama iki \$50,000.00.

Laike 1992 ataskaitinių metų virš \$11 milijonų buvo skirta nekaltai nuo smurto nukentėjusiems. Tuo tarpu 1991 m. buvo išmokėta \$8.9 milijonų. Nuo 1976 m., kada ši programa buvo pradėta Ohio Generalinės Asamblėjos, jau virš \$100 milijonų buvo išmokėta 29,000 nukentėjusių asmenų.

Ger.J.

A. A.

MARIJAI ADOMAITIENEI

mirus, Jos mielam vyrui JONUI, seserims BRONEI, ALDONAI, ONUTEI, JULIJAI ir visiems artimiesiems, nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime

J.Ulpienė, Irena, A.G. Danasai

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos nariui

A. † A.

Kap. ANDRIUI JUŠKEVIČIUI

mirus, Jo žmonai ZUZANAI, dukrai JŪRATEI, Jos vyrui JONUI, anūkams dr. RENATAI ir JONUI gilią užuojautą reiškia

A.L.T. Sąjungos
Cicero Skyriaus Valdyba

Amerikos Legijono karo veteranų lietuviškųjų – Dariaus – Girėno ir Don Varno posto nariai su vėliavomis, dalyvavę Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo iškilmėse vasario 14 d. Chicagoje.
Ed. Šulaičio nuotr.